

Asako Palmu
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi (AMK), diakoniatyö
Opinnäytetyö, 2024

JAPANILAISTA DIAKONIAA ETSIMÄSSÄ

Diakoniatyön kartoittaminen Länsi-Japanin evankelisluterilaisessa kirkossa

TIIVISTELMÄ

Asako Palmu

Japanilaista diakoniaa etsimässä –

Diakoniatyön kartoittaminen Länsi-Japanin evankelisluterilaisessa kirkossa

46 sivua, 14 liitesivua

Kevät 2024

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomi (AMK), diakoniatyö

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa Länsi-Japanin evankelisluterilaisen kirkon diakoniatyötä. Tutkimuksessa etsittiin vastauksia kysymyksiin siitä, kuinka paljon seurakunnissa tehdään diakoniatyötä, millaista se on ja kuka sitä tekee. Opinnäytetyön toisena työelämäyhteistyötahona oli Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys. Tutkimuksessa haluttiin antaa ääni erityisesti japanilaisille seurakunnan työntekijöille ja vastuunkantajille, sillä tällaista tutkimusta ei ole aiemmin juuri tehty. Tavoitteena oli myös selvittää, millaisia tarpeita seurakunnat näkevät diakoniatyölle omalla alueellaan. Diakoniatyö esitellään tutkimuksessa laajana kokonaisuutena, johon voi kuulua karitatiivisia, sosiaalisia, pastoraalisia, katekeettisia ja liturgisia ulottuvuuksia.

Tutkimuspainotteisen opinnäytetyön empiirinen osa toteutettiin kyselytutkimuksena, jossa oli sekä kvantitatiivisia että kvalitatiivisia osioita. Kysely lähetettiin kaikkiin 40 Länsi-Japanin evankelisluterilaisen kirkon seurakuntiin ja vastausprosentti oli 70 %.

Tulosten mukaan Länsi-Japanin evankelisluterilaisen kirkon seurakunnissa tehdään monenlaista diakoniatyötä, mutta se on usein spontaania ja pienimuotoista. Tekijöinä oli yleisimmin palkattu seurakunnan pastori, mutta vastuuta olivat kantamassa myös vapaaehtoiset seurakuntalaiset. Yleisin diakoniatyön muoto on sairaiden ja vanhusten luona vieraileminen. Myös sielunhoitotyö eri muodoissaan oli yleistä. Seurakunnilla oli vain rajallisesti resursseja erityisten diakoniaryhmien pitämiseen tai taloudelliseen avustamiseen. Vastauksissa näkyi kuitenkin, että seurakunnissa on kiinnostusta diakoniatyön lisäämiseen.

Kokonaisvaltainen ymmärrys ammatillisesta diakoniatyöstä on japanilaisissa kristillisissä kirkoissa vielä verrattain ohutta, ja siksi opinnäytetyö oli tuomassa aihetta ihmisten tietoisuuteen. Tutkimus antoi ajankohtaisen kuvan diakoniatyön tilasta Länsi-Japanin evankelisluterilaisessa kirkossa. Tulokset auttavat kirkkoa diakoniatyön kehittämisessä sekä antavat myös sen yhteistyökumppaneille tietoa, kuinka tukea Länsi-Japanin evankelisluterilaista kirkkoa diakoniatyön saralla. Jatkotutkimuksena olisi hyvä selvittää, onko diakoniatyö palautunut koronaa edeltävälle tasolle.

Asiasanat: Diakoniatyö, Japani, lähetystyö, Länsi-Japanin evankelisluterilainen kirkko

ABSTRACT

Asako Palmu

In Search of Lutheran Diaconia –

Survey of Diaconal Activities in the West Japan Evangelical Church

46 pages, 14 appendices

Spring 2024

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor's Degree Programme in Social Services, Diaconal Work

Degree: Bachelor of Social Services

The aim of the thesis was to survey diaconal activities in West Japan Evangelical Church. The study sought answers to the questions of how much diaconal work is done in the parishes, what kind of work it is and who does it. The other working life partner for the thesis was Finnish Lutheran Mission. The study wanted to give a voice especially to Japanese church workers and church members, as this kind of research has hardly been done before. The aim was also to find out what needs the congregations see for diaconal work in their area. Diaconal work is presented in the study as a broad whole, which include caritative, social, pastoral, catechetical, and liturgical dimensions.

The empirical part of this research-oriented thesis was carried out as a survey with both quantitative and qualitative parts. The questionnaire was sent to all 40 congregations of the West Japan Evangelical Lutheran Church and the response rate was 70%.

The results showed that the congregations of the West Japan Evangelical Lutheran do a wide range of diaconal work, but it is often spontaneous and small-scale. The pastor, as an only paid worker, was the most common person involved, but volunteers from the parish also took on responsibility. The most common form of diaconal work is visiting the sick and elderly. Pastoral care in its various forms was also common. Churches had limited resources to run special diaconal groups or to provide financial support. However, the responses indicated that there was interest in increasing the number of different forms of diaconal work in the parishes.

The overall understanding of professional diaconal work in Japanese Christian churches is still relatively thin and therefore the thesis was about bringing the topic to people's attention. The study provided a timely picture of the state of diaconal work in the West Japan Evangelical Lutheran Church. The results will help the church to develop its diaconal work and will also provide its partners with information on how to support the West Japan Evangelical Lutheran Church in the field of diaconal work. A further study would be to see if the diaconal work has returned to pre-corona levels.

Keywords: Diaconal work, Japan, Mission work, West Japan Evangelical Lutheran Church

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT JA KESKEISET KÄSITTEET	6
2.1 Diakonia ja diakoniatyö	6
2.2 Lähetys ja lähetystyö	8
2.3 Katsaus Japanin kirkkohistoriaan	11
2.3.1 Japanin uskonnollisuus ja kristinuskon saapuminen	11
2.3.2 Suomalainen lähetystyö Japanissa	12
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	14
4 TUTKIMUSYMPÄRISTÖ JA YHTEISTYÖKUMPPANIT	16
4.1 Länsi-Japanin evankelisluterilainen kirkko	16
4.2 Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys	18
5 TUTKIMUSMENETELMÄT, AINEISTON KERUU JA ANALYYSI	20
6 TUTKIMUSTULOKSET	24
6.1 Diakonian työmuodot seurakunnissa	25
6.2 Diakoniatyön tekijät ja diakonian osuus työajasta	28
6.3 Näkymiä seurakuntien diakoniatyön eri muotoihin	30
6.4 Mielekkääksi koetut diakoniatyömuodot	33
6.5 Diakoniatyön tarve seurakuntien alueilla	35
7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	38
LÄHTEET	43
LIITE 1. Kyselyn saatekirje	47
LIITE 2. Kyselylomake	51

1 JOHDANTO

Japani on maa, jossa kristillinen kirkko on hyvin pieni. Suurin osa japanilaisista on buddhalaisia ja shintolaisia yhtä aikaa. Japanin 125 miljoonaisesta väestöstä kristittyjen määrä on alle prosentti (Vänskä, 2006, s. 123). Kristinuskoa kuitenkin arvostetaan, erityisesti sen tekemää lähimmäisten auttamistyötä eli diakoniaa. Diakonia japanilaisissa kristillisissä kirkoissa ei ole ollut kuitenkaan kovin järjestäytyntä. Diakoniatyötä toki tehdään, mutta se jää usein vähemmälle huomiolle, kun julistustyö ja sakramenttien hoitaminen ovat olleet näkyvämmällä sijalla. Kristilliset kirkkokunnat ovat melko pieniä, ja harvalla on varaa palkata muita työntekijöitä kuin yksi pappi. Koulutettuja diakoniatyöntekijöitä ei ole samalla tavalla kuin Suomessa.

Tässä opinnäytetyössä tarkoitukseni on kartoittaa diakoniatyön tilannetta yhden japanilaisen kirkon, Länsi-Japanin evankelisluterilaisen kirkon (LJELK), sisällä. Jonkin verran aihetta on tutkittu erityisesti suomalaisen lähetystyöntekijöiden näkökulmasta. Tutkimusta, jossa keskiössä ovat japanilaiset työntekijät ja seurakuntalaiset, on varsin vähän. Omassa empiirisessä tutkimuksessani haluan nostaa erityisesti japanilaisten oman äänen kuuluville. Tavoitteena on selvittää, tehdäänkö LJELK:n seurakunnissa diakoniatyötä. Entä minkälaista se on ja kuka sitä tekee? LJELK:n yksi yhteistyökumppaneista on Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys. Se on myös opinnäytetyöni toinen yhteistyötaho, sillä LJELK tarvitsee vielä oma kokemukseni mukaan melko paljon ulkomaisten lähetysjärjestöjen apua toiminnassaan. Erityisten työmuotojen, kuten diakoniatyön kohdalla, kaipaa se vielä kipeästi tukea ulkomaisilta yhteistyökumppaneiltaan varsinkin koulutuksen ja asiantuntijuuden muodossa. Tässä työssä on Kansanlähetys halunnut olla mukana. Tutkimus auttaa Kansanlähetystä kohdentamaan paremmin resurssejaan Japanissa.

Haluan tuoda esille sen, että kristillisen kirkon olemukseen kuuluu erottamattomasti diakoninen ulottuvuus, myös maissa, joissa kristinusko ei ole valtauskonto. Opinnäytetyöprosessin kautta haluan olla rohkaisemassa LJELK:n seurakuntia tiedostamaan diakonian merkitys ja saamaan innostusta kehittää diakoniatyötä

kirkon sisällä järjestelmällisemmin, nimenomaan Japanin kontekstissa. Teoreettisia käsitteitä tutkimustyössäni ovat siten diakonia/diakoniatyö, lähetys/lähetystyö ja Japanin kristillinen historia.

Olen syntynyt ja viettänyt lapsuuteni Japanissa. Olen myös aikuisiässä työskennellyt vuodesta 2005 lähtien Japanissa LJELK:n työyhteydessä Kansanlähetyksen lähetystyöntekijänä, joten tunnen hyvin tutkimuskohteen. Hallitsen myös japanin kielen sujuvasti ja pystyin toteuttamaan kyselytutkimuksen japaniksi ja myös analysoimaan sekä tarvittaessa kääntämään itse vastauksia suomeksi. Japanin kulttuurin tuntemus sekä omakohtainen kokemus työstä LJELK:n seurakunnissa on ollut merkittävänä apuna tutkimusprosessissa. Oma näkemykseni on, että vaikka Japani on vauras maa, on siellä silti paljon tarvetta diakoniale. Siksi halusin opinnäytetyössäni tutkia diakoniatyön nykytilannetta ja olla tuke-
massa diakoniatyön kehittymistä Japanin kristillisissä kirkoissa.

2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT JA KESKEISET KÄSITTEET

Diakonia ja lähetys ovat molemmat olennaisia kirkon työn osia ja kuuluvat siten kirkon olemukseen. Kirkon perustehtävät ovat julistus, yhteys ja palvelu. Lähetysten pääasiallisena sisältönä voidaan ajatella olevan julistus, diakonian taas palvelu. Yhteys on kummassakin elementtinä. Kirkon missiossa tarvitaan siis niin sanoja kuin tekojakin. (Gothóni & Helosvuori, 2012, s. 151.) Japanin kristinuskon historiassa näkyy vahvasti kumpikin puoli kristillisen kirkon missiota.

2.1 Diakonia ja diakoniatyö

Kristillisen diakonian lähtökohdaksi voidaan nostaa Raamatun Apostolien tekojen luvussa kuusi oleva kuvaus, jossa henkilöitä nimetään diakoneiksi tehtävänäään jakaa avustuksia köyhille. Sana diakonia tulee kreikan sanasta *palveleminen*, mutta tehtävä näyttää sisältäneen alusta lähtien myös sanan julistamisen aspektin. Diakonien asettaminen on lähtenyt tarpeesta jakaa tehtäviä ja vastuita. Diakonin viran luominen ei ole myöskään tarkoittanut, että se olisi jotenkin hengellistä paimenvirkkaa alempiarvoinen. (Veijola, 2002, s. 13–14.)

Uusi testamentti kuvaa diakonian piiriin luokiteltavaa auttamistyötä seuraavilla sanoilla: joillekin on annettu ”kyky auttaa muita” (Raamattu, 1992, 1. Korinttolaiskirje 12:28), seurakunnassa on heitä, jotka ”näkevät vaivaa” muiden puolesta (Raamattu, 1992, 1. Tessalonikalaiskirje 4:12), sekä niitä, ”jotka auttavat köyhiä” (Raamattu, 1992, Roomalaiskirje 12:8). Jokaisen velvollisuus on ”hyväksyä toinen toisensa niin kuin Kristuskin on hyväksynyt omikseen teidät” (Raamattu, 1992, Roomalaiskirje 15:7). Raamattu antaa myös mallin kristityille kerätä varoja puutetta kärsiville. Vastuu lähimmäisestä on keskiössä raamatullisessa etiikassa. Raamattu antaa ohjeita kantaa yhteistä vastuuta leskistä, köyhistä, ylivelkaantuneista, muukalaisista, sairaista ja vanhuksista. (Veijola, 2002, s. 15–17.)

Diakonia mainitaan siis jo varhain alkukirkon aikana. Kirkon historian aikana diakoniaa ei ole aina nähty kovin keskeisenä toimintana. Nykyään diakonia

ymmärretään yhdeksi kristillisen kirkon perustehtäväksi, jota ilman kirkon ei voida nähdä täydesti toteuttavan kutsumustaan. Tämä näkemys on yleistynyt myös maailmanlaajuisessa ekumeenisessa keskustelussa. (Helosvuori, ym. 2002, s. 9.) Jo Uuden testamentin aikana lähimmäisenrakkauden toteuttaminen oli koko seurakunnan yhteinen velvoite, eikä sitä eriytetty jonkun erityisryhmän tehtäväksi (Elenius & Latvus, 2007, s. 273).

Diakonian tarkka määrittelyminen ei ole kuitenkaan yksinkertaista. Diakonia on usein laaja yleisnimi erilaiselle, jollakin tavoin kristillisen uskon piirissä tapahtuvalle, hyvää tarkoittavalle toiminnalle. Diakoniaan voidaan ajatella kiteytyvän jotain olennaista Jumalan rakkaudesta ja armosta. (Elenius & Latvus, 2007, s. 271.)

Ammatillisessa diakoniatyössä voidaan katsoa olevan viisi eri näkökulmaa: *kariitatiivinen*, lähimmäisenrakkauteen pohjautuva avun antaminen apua tarvitsevalle, *sosiaalinen tai poliittinen* diakonia, jossa auttamisen rinnalla puututaan yhteiskunnallisiin epäkohtiin ja hädän syihin, *pastoraalinen* eli sielunhoidollinen työ, jossa ihmistä tuetaan hengellisesti, *katekeettinen* eli kasvatuksellinen tehtävä, jossa ohjataan ja koulutetaan sekä *liturginen* ulottuvuus, jossa on yhteys jumalanpalveluselämään. Usein diakoniatyössä voidaan havaita useampia näkökulmia samanaikaisesti. (Melin, 2012, s. 86–87.) Kyselytutkimuksessa olen pyrkinyt tuomaan näitä diakonian eri elementtejä esiin, jotta vastaajat pystyisivät hahmotamaan sen, kuinka laaja-alaista diakoniatyö voi olla.

Diakonian tulisi olla koko seurakunnan tehtävä, ei siis vain diakoniatyössä olevien tai asiasta kiinnostuneiden. Diakonian pitäisi olla olennainen osa seurakunnan elämää ja toimintaa niin, että diakoninen näkökulma olisi läsnä kaikissa työtehtävissä, erityisesti työntekijöiden kohdalla. Myös seurakunnan talousarvioissa diakonian tulisi päästä konkreettisesti näkyville. Lisäksi seurakunnan julistuksessa ja toiminnassa olisi tärkeä tulla esille se, että kristittynä eläminen ei toteudu vain seurakunnan sisällä, vaan kaikkialla – niin lähiympäristössä kuin maailmanlaajuisesti. On tiedostettava, että kokonaisvaltaisen diakonian sisäistäminen ja sen toteutuminen vaatii jatkuvaa asenteiden muokkausta julistuksessa, opetuksessa ja kasvatuksessa. Diakoniatyön suunnittelu vaativat myös pitkäjänteistä ja tavoitteellista työtä. (Honkkila, 2002, s. 270–271.)

Diakonin virka tai rooli kirkossa on ollut oma teologinen kysymyksensä. Ekumeeniset keskustelut ovat osoittaneet, että diakonin viralle on kristologinen ja kirkkopillinen perusta (Repo, 2007, s. 124). Lutherin mukaan Raamatun opettama kultainen sääntö ei ole ainoastaan sosiaalieettisen päättelyn malli, vaan lisäksi myös diakoniassa vaikuttava teologinen periaate (Kopperi, 2007, s. 156). Lutherin diakonianteologisen ytimessä on ajatus siitä, että uskon kautta ihmisissä elävä Kristus, Jumalan rakkaus, asettuu heikoimmassa asemassa olevien rinnalle (Kuusmäki, 2012, s. 27–30).

2.2 Lähetys ja lähetystyö

Kristillisen lähetyksen lähtökohtana on Jeesuksen antama lähetys- ja kastekäsky, joka Matteuksen evankeliumissa on seuraava:

Minulle on annettu kaikki valta taivaan ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsiksi, kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettamalla pitämään kaikki, mitä minä olen käskennyt teidän pitää. Ja katso, minä olen teidän kanssanne maailma loppuun saakka. (Raamattu, 1992, Matteuksen evankeliumi 28:18–20.)

Kirkon perustehtävänä eli missiona nähdään olevan Kristuksesta todistaminen (Kirkkohallitus 2018, s. 10). Kristillisen kirkon missionaarisuus nähdään nykyisin kokonaisvaltaisena ajatuksena, ikään kuin kirkon olemisen tapana, johon sisältyvät sosiaalieettinen vastuu, heikoimpien puolesta puhuminen, profeetallinen toiminta sekä evankeliumin julistus (Kirkkohallitus 2018, s. 14). Kirkko on olemassa lähetystä (evankeliumin julistamista) ja diakoniaa (palvelua) varten kaikkialla maailmassa. Lähetys ja palvelu kuuluvat siis kirkkojen olemukseen. Kristillisen kirkon lähetystehtävässä keskiössä ovat evankeliumin julistaminen ja sakramenttien jakaminen. (Malkavaara, 2007, s. 199.)

Ammatillisen lähetystyön ytimessä ovat olleet perinteisesti julistus ja opetus, mutta lähetystyöntekijät hoitivat myös sairaita ja auttoivat köyhiä. Nykypäivän

lähetystyössäkin ihmisten tukeminen, auttaminen ja hoivaaminen diakonian keinoin ovat iso osa työn arkea. (Malkavaara, 2007, s. 198.)

Lähetysalueille eri puolilla maailmaa syntyneitä kansallisia kirkkoja nimitetään nuoriksi kirkkoiksi. Lähetysjärjestöt ovat saattaneet olla perustamassa näitä kirkkoja ja tukeneet niitä edelleen itsenäisyyteen. Nuoria kirkkoja tukevat myös useat länsimaiset kirkot. Nuorten kirkkojen kohdalla taloudellinen tuki ja erityisalojen asiantuntemus ovat usein vielä tarpeen, kunnes saadaan koulutetuksi omia työntekijöitä. Tukemisessa pitää kuitenkin varoa liian holhoavaa otetta vanhojen kirkkojen taholta. Lähetysjärjestöt ja kirkot pystyvät auttamaan kohdemaansa nuoria kirkkoja muun muassa kouluttamalla ja kehittämällä niillä alueilla, joissa yhteistyökirkko kaipaa apua. Suomessa diakoniatyö on jo pitkään ollut vakiintunut ja lakisääteinen osa kirkon työtä (KJ 1055/1993). Myös diakonian koulutusta on kehitetty jo pitkään. Siksi on hyödyllistä, jos suomalainen lähetysjärjestö voi auttaa yhteistyökirkkooan esimerkiksi juuri diakonian kehittämisen kohdalla. (Suomen ev.lut. kirkko, 2023; RaamattuNET, i.a.)

Missio, lähetys, lähetystehtävä, lähetystyö, julistus, diakonia ja kansainvälinen diakonia ovat termejä, joita käytetään usein lähetystyön yhteydessä. Lähetystyön ja kansainvälisen diakonian suhde saattaa joskus olla jännitteinen. Suomalaiset lähetysjärjestöt korostavat kuitenkin sitä, että lähetystyöhön liittyy kiinteästi julistuksen ohella myös kansainvälinen diakonia, jossa on kyse uskonnosta, poliittisesta vakaumuksesta, rodusta ja kansallisuudesta riippumattomasta avustustoiminnasta. (Kuusimäki, 2012, s. 38–39.)

Joillakin ihmisillä saattaa olla monenlaisia mielikuvia lähetystyöstä, joihin ovat vaikuttaneet siirtomaakauden piinallinen historia sekä keskiaikainen ”miekkälähetys”, jossa pakotettiin ihmisiä kääntymään kristinuskoon (Villa 2013, s. 221). On totta, että lähetystyöhön on liittynyt aika ajoin muun muassa kolonialismia ja nationalismia kunkin ajan yhteiskunnan mielipiteiden paineesta (Ahonen, 2010, s. 70–72). Tutkimusten mukaan suomalaislähetit ovat tulleet kuitenkin tunnetuiksi juuri ihmisarvon kunnioittamisesta, huolimatta siitä, mistä ihmisryhmästä tai uskonnosta henkilö on tullut. Koulutus, lukutaidon opetus, terveydenhuolto ja

sosiaaliset projektit ovat usein suomalaisten lähetysjärjestöjen avustustyön ytimessä. (Villa, 2013, s. 223.)

Samalla voidaan kuitenkin todeta, että kristillinen lähetystyö on toiminnallaan ollut muokkaamassa alkuperäiskulttuureita. Tämä näky muun muassa siinä, että kristinuskon käsitys kaikkien ihmisten perimmäisestä tasa-arvosta ja yhtäläisistä ihmisoikeuksista saattaa haastaa kohdemaiden ihmiskäsityksiä. Esimerkiksi voidaan nostaa suomalaislähettien tekemä työ naisten ja lasten sortoa vastaan niin Afrikassa kuin Aasiassakin. Tyttöjen sukuelinten silpominen, lapsiavioliitot, kastittomien asema ovat kulttuurillisia perinteitä, joita vastaan lähetystyöntekijät taistelevat edelleen. (Villa, 2013, s. 223.) On siis tärkeä tiedostaa, että kristillisen uskon ja sen mukaisten elämänohjeiden levittäminen vaikuttavat paikalliseen kulttuuriin ja maailmankuvaan. Lähetystyöllä on levitetty kristillistä sanomaa ja huomaamatta myös lähetin oman kulttuurin vaikutteita. Samalla lähetystyöntekijät ovat tuoneet maailmalta kulttuurivaikutteita myös omaan kotimaahansa. (Jalagin, ym., 2010, s. 21.)

Villa (2013) näkee, että suomalaiset lähetysjärjestöt näyttäytyvät työalueillaan sitoutuneina kumppaneina eivätkä suinkaan ylemmydentuntoisina tai imperialistisella asenteella. Kansainvälistä diakoniaa on jopa luonnehdittu parhaaksi tavaksi tehdä kehitysyhteistyötä. Kristillisen lähetystyön tuoma myönteinen panos on ollut merkittävä tekijä koko yhteiskunnassa lähes kaikissa maissa. Lähetystyön vaikutus on ollut usein myös kestävä. Suomalaisten lähetystyöntekijöiden tekemä työ ei ole ollut luonteeltaan hengelliseksi väkivallaksi luokiteltua. Päinvastoin se pyrkii yleisesti ottaen rakentamaan rauhaa ja etsimään yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa väkivallattomia tapoja toimia niin hengellisissä kuin aineellisissa kysymyksissä. (Villa, 2013, s. 224.)

2.3 Katsaus Japanin kirkkohistoriaan

2.3.1 Japanin uskonnollisuus ja kristinuskon saapuminen

Japanin perinteiset pääuskonnot ovat shintolaisuus ja buddhalaisuus. Japanilaiseen uskonnollisuuteen kuuluu läheisesti se, että he harjoittavat yhtä aikaa sekä shintolaisuutta, että buddhalaisuutta. Siksi tilaistoissa näyttäytyy se, että sekä shintolaisten että buddhalaisten osuus väestöstä liikkuu 70–80 %:n tienoilla. Shintolaisuus on japanilaisten kansanuskomuksista muotoutunut uskonto. Buddhalaisuus taas saapui Japaniin useassa vaiheessa ja muodossa 500-luvulta alkaen. Se on onnistunut elämään shintolaisten uskomusten rinnalla ja japanilaistumaan. (Vänskä 2006, s. 123–124.) Japanilaiset ovat moniuskoisia ja elämänsä varrella voivat esim. mennä naimisiin shintolaisittain, kunnioittaa kungfutselaista opetusta ja tulla haudatuksi buddhalaisittain. Myös monet uskonnolliset kansanomaiset juhlat ovat osa heidän vuoden kiertoaan ja kristillisiin juhliin osallistumisenkaan ei nähdä ongelmana. Keskimäärin japanilaiset eivät erittele näitä uskomuksia, vaan pitävät niitä massana, jonka ainesosat nähdään samanarvoisina. Perinteiden ylläpitoa ja uskonnollista käyttäytymistä pidetään tärkeänä. (Vesterinen, 2012, s. 12.)

Kristillinen lähetystyö Japanissa alkoi vuonna 1549, jolloin katoliset jesuiitat saapuivat maahan. Kristinusko menestyi ja vuonna 1614 kristittyjä arvioidaan olleen noin 300 000. Tällöin maa aloitti kuitenkin poliittisista syistä eristäytymisen muusta maailmasta ja kristinusko kiellettiin kuoleman uhalla. Yli 5000 kristittyä surmattiin 1600-luvun alkuvuosisina. Lähes 250 vuotinen eristyneisyys päättyi vuonna 1854, mutta kristinusko sallittiin vasta vuonna 1873. Tällöin maassa alkoi myös protestanttinen lähetystyö. Vuosina 1883–1889 kirkkojen kasvu oli voimakasta ja Japanissa protestanttisia kirkkoja oli jo 300. Kristilliset järjestöt perustivat myös runsaasti sairaaloita ja kouluja maahan. 1800-luvun lopulla alkanut nationalismin nousu ei kuitenkaan suosinut ulkomaalaiseksi koettua kristinuskoa. Shintolaisuus nostettiin valtion uskonnoksi. 1900-luvun alun vuosikymmenet olivatkin vaikeaa aikaa kristityille ja se huipentui 1931 alkaneeseen totalitaristiseen sotilasvaltaan, joka vaikeutti monin tavoin kirkkojen toimintaa. Sodan

päätyminen häviöön 1945 ajoi japanilaiset henkiseen ja fyysiseen hätään ja moni haki apua kirkoista. Sodan jälkeen kristillinen kirkko kokikin voimakasta kasvua jonkin aikaa. (Vänskä 2006, s. 124–125.)

Kristillisen lähetystyön ei voida sanoa olevan kovin menestyksellistä Japanissa. Syitä on mm. kristinuskon mieltäminen ”ulkomaan uskontona.” Moni ajattelee, että kristinoppia ja vanhaa japanilaista kulttuuria on lähes mahdotonta sovittaa yhteen. Esivanhempien palvonnasta luopuminen on japanilaisille vaikeaa. Kristittyjen pieni osuus ei kuitenkaan merkitse sitä, etteikö kristillisyydellä olisi vaikutusta japanilaisessa yhteiskunnassa. Kristittyjen ylläpitämiä sairaaloita, lastentarhoja, kouluja ja yliopistoja arvostetaan. (Vesterinen, 2012, s. 278.)

2.3.2 Suomalainen lähetystyö Japanissa

Suomalainen lähetystyö Japanissa alkoi vuonna 1900, kun Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys (SLEY) aloitti työn. Vuonna 1968 Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys aloitti puolestaan työn LJELK:n työyhteydessä yhdessä norjalaisten kanssa. 1974 Kansanlähetyksestä erkaantui uusi lähetysjärjestö Lähetisyhdistys Kylväjä, joka oli myös mukana Japanin työssä. Kansanlähetys jäi tässä vaiheessa pois LJELK:n yhteistyöstä, mutta liittyi jälleen yhteistyökumppaniksi vuonna 1989. (Vänskä, 2006, s. 125.) Luterilaisen lähetysjärjestöjen lisäksi Japanissa on työskennellyt monia vuonna 1927 perustetun Suomen Vapaan ulkolähetysten eli nykyisen Fida Internationalin lähetystyöntekijöitä (Sirén 2000). Lähetystyön tavoitteena on aina tehdä itsensä tarpeettomaksi. Japanissakin lähetysjärjestöt toivovat, että kirkot voisivat tulla itsenäisiksi niin, ettei niiden apua enää tarvittaisi. Lähetysjärjestön on kuitenkin tärkeää toimia pitkäjänteisenä yhteistyökumppanina niin kauan kuin sen apua tarvitaan. (Kallio, 2006, s.141–142.)

Elintason kohoamisen myötä Japanissa on havaittavissa yleistä maallistumista ja välinpitämättömyyttä uskonnollisia asioita kohtaan. Tämä koskee maan perinteisiä uskontoja mutta myös kristinuskoa. (Kallio, 2006, s. 146, 149.) Maallistuminen nähdään prosessina, jossa yhteiskunnan ja kulttuurin osa-alueet irtautuvat uskonnollisten instituutioiden ja symboleiden alaisuudesta (Helosvuori, 2012, 188).

Japanissa on tällä hetkellä täysi vapaus tehdä kristillistä lähetystyötä. Yli 30 vuotta Japanissa asuneena arvioisin, että vaikka kristittyjen määrä on vain alle yksi prosentti väestöstä, kristinuskon vaikutus yhteiskunnassa on paljon suurempi. Muun muassa kristillistä koulutus- ja avustustyötä arvostetaan. Kristinuskoon suhtaudutaan yleensä varsin positiivisesti, vaikka kristillisen kasteen ottamiselle näyttää kuitenkin olevan suuria esteitä, kuten vainajien palvonnan haasteet kristityille sekä maan vahvasti kollektiivinen kulttuuri, jonka sisällä kristityksi tuleminen vaatii rohkeutta (Kallio, 2006, s. 145). Kristityksi kääntyminen on yksilöllinen ratkaisu, joka Japanissa saattaa hajottaa perheen yhteisen uskon (Vesterinen, 2012, s. 274). On totta, että kristinuskon leviäminen Japanissa on ollut hyvin hidasta. On jopa esitetty, että kristillinen kirkko voisi jo luovuttaa kokonaan Japanissa (Sirén 2000).

Lähetystyössä julistuksen kassa rintarinnan kulkee diakonia. Tämä tuli myös hyvin esille Syrjätien (2019) opinnäytetyöstä, jossa hän käsitteli Kansanlähetyksen lähettien tekemää diakoniaa muun muassa Japanissa (Syrjätie, 2019, s. 32). Lähimmäisen rakastaminen on kristillisen uskon ytimessä ja on vaikuttanut myös merkittävästi kristinuskon leviämiseen maailmalla (Elenius & Latvus, 2007, s. 277). Kristillinen kirkko on olemukseltaan kansainvälinen ja universaali toinen toisistaan huolehtiva yhteisö (Malkavaara, 2007, s. 195). Myös Japanissa tehty lähetystyö on sisältänyt niin julistusta ja opetusta, mutta myös esim. koulujen, sairaaloiden ja sosiaalisen avustuslaitosten perustamista. Opinnäytetyöstä käy ilmi, että Japanissa korostuu lähetystyön ja diakoniatyön hengellinen puoli. Lähetystyöntekijät nähtiin usein turvallisena kontaktina purkaa ongelmia ja hätää, sillä kasvojen menettämisen kulttuurissa japanilaisten ei ole helppo avautua vaikeuksista edes läheisilleen. (Syrjätie 2019, s. 32.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa Länsi-Japanin evankelisluterilaisen kirkon (LJELK) diakonian nykytilaa sen kussakin paikallisseurakunnassa. Tarkoituksena on selvittää LJELK:n diakoniatyön piirteitä: millaista diakoniatyötä on ollut ja kuka sitä on tehnyt. Lisäksi olen kiinnostunut selvittämään, kuinka kirkon johto näkee itse diakonian tilanteen kirkossaan. LJELK:n yhteistyökumppanin, Kansanlähetyksen kanssa on tehty tutkimussopimus, ja tutkimuslupa saatiin LJELK:n presidentiltä.

Tärkeätä olisi myös kartoittaa ainakin alustavalla tasolla niitä diakonian tarpeita, joita LJELK:n paikallisseurakuntien alueella on. LJELK:n yhteistyökumppaneina olevat lähetysjärjestöt ovat kiinnostuneita saamaan tutkittua tietoa yhteistyökirkossa tehdystä diakoniatyöstä, jotta ne voisivat suunnitella diakonian kehittämistyötään niin työntekijäkoulutuksessa kuin paikallisseurakunnissa.

LJELK:n tekemästä diakoniatyöstä ei ole kovin paljon tutkimustietoa. Suomalaisen lähetystyöntekijöiden toiminnasta LJELK:n yhteydessä on tehty jonkin verran tutkimusta ja niissä diakoninen puolikin on tullut esille. Uusimpana on Syrjätien (2019) opinnäytetyö Diakonia-ammattikorkeakoululle, jossa hän käsittelee Suomen Ev.lut. Kansanlähetyksen lähetystyöntekijöiden diakoniatyötä eri puolilla maailmaa. Myös Japani on siinä mainittu – ja Kansanlähetyksen yhteistyökirkko Japanissa on nimenomaan LJELK. Syrjätien tutkimuksessa selvisi, että vaikka Japanissa diakoniatyö ei työmuotona ole LJELK:n tehtäväkentässä, lähetystyöntekijät toteuttivat itsenäisesti työtään vahvasti diakonian työotteella (Syrjätie, 2019, s. 46). Valkama (2010) ja Palmu (2015) ovat Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan pro gradu -tutkielmissaan tutkineet Kansanlähetyksen työn historiaa Länsi-Japanissa, jossa yhteistyökirkkona on siis LJELK. Valkama (2010) kuvaa liikkeen alkuaikojen toimintaa Japanissa (Valkama, 2010, Tiivistelmä). Tätä jatkaa Palmun tutkimus, joka kuvaa seikkaperäisesti suomalaisen lähetysjärjestön ja japanilaisen kirkon välistä suhdetta (Palmu, 2015, s. 2–3). Kaikissa näissä töissä on näkökulma ollut lähinnä suomalaisen lähetysjärjestön.

Oman opinnäytetyöni tavoitteenani onkin tuoda esille erityisesti japanilaisten oma ääni. Kyselytutkimukseni kohteena ovat nimenomaan japanilaiset paikalliset seurakuntien työntekijät ja vastuunkantajat. Tutkimuskysymykseni ovat:

- *Tehdäänkö Länsi-Japanin evankelisluterilaisella kirkon seurakunnissa diakoniatyötä?*
- *Minkälaista se on ja kuka sitä tekee?*
- *Miten kirkon johto näkee diakonian merkityksen toiminnassaan?*

Toiveenani on, että opinnäytetyön tulokset voisivat olla rohkaisemassa seurakuntia yhä määrätietoisempaan diakoniaan alueellaan. Olisi hienoa, että opinnäytetyö voisi olla auttamassa LJELK:a diakonian tarpeiden huomaamisessa ja niihin vastaamisessa sopivin keinoin. Tutkimus hyödyttää myös LJELK:n suomalaista yhteistyökumppania, Kansanlähetystä, jotta se voisi mahdollisimman tehokkaasti tukea yhteistyökirkkoaan Japanissa diakoniatyön saralla.

4 TUTKIMUSYMPÄRISTÖ JA YHTEISTYÖKUMPPANIT

4.1 Länsi-Japanin evankelisluterilainen kirkko

Vaikka kristittyjen määrä Japanissa on pieni, toimii siellä runsaasti kristillisiä kirkkokuntia. Suurin niistä on katolinen kirkko ja lisäksi on lukuisia erilaisia protestanttisia kirkkoja. Luterilaisia kirkkoja on yhteensä seitsemän (Japanin evankelisluterilainen kirkko, 2023, s. 32). Opinnäytetyön pääasiallisena työelämäkumppanini on niistä yksi, Länsi-Japanin evankelisluterilainen kirkko, josta käytän työnsäni lyhennettä LJELK. Japaniksi kirkon nimi on 西日本福音ルーテル教会 (Nishinihon Fukuin Rūteru Kyōkai). Se on perustettu 1962 Norjan luterilaisen lähetysliiton (Norwegian Lutheran Mission, NLM) aloittaman työn tuloksena. LJELK:n voidaan katsoa edustavan matalakirkollista luterilaisuutta. Suomalaiset liittyivät työyhteyteen vuonna 1968. Kirkon suomalaiset yhteistyökumppanit ovat Suomen Ev.lut. Kansanlähetys ja Lähetysyhdistys Kylväjä. (West Japan Evangelical Lutheran Church, i.a.)

LJELK:lla on yhteensä 40 paikallisseurakuntaa lähinnä Länsi-Japanin alueella. Kirkon keskustoimisto sijaitsee Köben kaupungissa. Seurakunnat ovat enimmäkseen pieniä, kokonaisjäsenmäärä kirkossa on alle 4000 henkilöä. Seurakuntien toiminnassa on paljon mukana myös kyseiseen seurakuntaan kuulumattomia ja ei-kristittyjä. Seurakunnissa on tyypillisesti vain yksi palkattu työntekijä, pappi tai evankelista. Joissakin pienimmissä seurakunnissa ei ole omaa pastoria, jolloin yksi pastori saattaa hoitaa useampaa seurakuntaa. Pastorien puolisoilla on joissain seurakunnissa suuri rooli, vaikka he eivät ole palkattuja työntekijöitä. On myös seurakuntia, joissa yleensä pohjoismaalainen lähetystyöntekijä on seurakunnan vastuutyöntekijänä tai avustavana työntekijänä. Seurakunnissa voi olla myös tehtävään kutsuttuja vanhemmiston jäseniä tekemässä vapaaehtoistyötä. Palkattuja diakoniatyöntekijöitä ei ole missään seurakunnassa paitsi lähetystyöntekijöiden muodossa. Seurakunnissa tehdään paljon vapaaehtoistyötä. (Japanin evankelisluterilainen kirkko, 2023, s. 32–36.) Opinnäytetyöni lähtökohtana toimii oletus, että diakoniatyötä seurakunnissa tekevät palkatut työntekijät sekä vapaaehtoiset seurakuntalaiset.

LJELK:n vuosikokousmateriaaleja vuosilta 2019–2023 tarkasteltaessa voidaan huomata, että diakoniaa ei ole kirkon tasolla nimetty erityistyömuodoksi (vrt. nimetyt erityistyömuodot: ulkolähetys, viestintä/media, raamattukoulu, teologinen seminaari ja leirikeskus). Erillistä toimikuntaa diakoniatyölle ei myöskään ole (vrt. julistus-, nuorisotyö-, musiikki- ja rakennustoimikunnat, jne. yhteensä 14). Diakonia kuitenkin mainitaan strategiassa. LJELK on laatinut kymmenvuotisstrategian ajalle 2016–2025. Kaksi pääteemaa ovat ”*Evankeliumin armon runsaudessa*” sekä ”*Laajeneva Jumalan valtakunta*”. Jälkimmäisen alle on määritelty kolme erillistä kohtaa: julistaminen, koulutus ja palvelu/diakonia. (Länsi-Japanin evankelisluterilainen kirkko, 2023, s. 7–8).

Vuoden 2020 vuosikokousmateriaalista voidaan nähdä, että vuosi 2020 oli erityisesti osoitettu diakonian vuodeksi. Teema oli ”*Palvellaan yhdessä – vapaaehtoistyö ja diakonia*”. Vuoden tavoitteeksi oli nostettu muun muassa se, että julistuksessa ja koulutuksissa tulisi kirkkaasti ilmi se, että julistuksen tulisi sisältää myös konkreettisia rakkauden tekoja. Korostetaan sitä, että Raamatun julistuksen ja sosiaalisen ja yhteiskunnallisen avun pitäisi olla tasapainossa keskenään. Käytännön tavoitteita vuodelle oli asetettu seuraavasti: julistuksen ja rakkauden tekojen tasapainon opettaminen saarnoissa, diakonian aineiston tuottaminen, diakonian esillä pitäminen nuorisotyössä, seurakuntalaisten ja työntekijöiden lahjojen hyödyntäminen diakoniassa, seurakunnan vanhemmistolle palvelun identiteettiä tukevan koulutusmateriaalin luominen sekä etäpalaverien hyödyntäminen. (Länsi-Japanin evankelisluterilainen kirkko, 2020, s. 8–9.) Se, kuinka hyvin tavoitteisiin päästiin jää seuraavan vuoden aineistossa melko epäselväksi, sillä maailmanlaajuinen koronaepidemia supisti kirkon toimintaa rajusti. Diakonian aineisto saatiin kuitenkin valmiiksi. Vuoden 2023 vuosikokousaineistossa kymmenvuotisstrategia on edelleen näkyvissä ja siellä yhtenä tärkeäksi nostettuna elementtinä on yhä diakonia (Länsi-Japanin evankelisluterilainen kirkko, 2023, s. 8). Kirkon johdon ja kirkolliskokouksen tasolla diakonia nähdään selvästikin arvokkaana asiana. Näenkin, että opinnäytetyöni palvelee omalta osaltaan tätä kirkon strategista visiota.

LJELK:n suurilta osin ylläpitämissä Kōben luterilaisessa teologisessa seminaarissa (Kobe Lutheran Theological Seminary) sekä Kōben luterilaisessa raamattukoulussa (Kobe Lutheran Bible Institute) on ollut diakoniaan liittyvää koulutusta viime vuosina jonkin verran. Teologisessa seminaarissa on ollut mahdollista opiskella vuosi tai kaksi Stefanos-kurssilla, jossa korostuu vahvasti teologinen koulutus, mutta jossa on myös diakonista painotusta. Kurssista valmistuva ei valmistu papiksi, vaan eräänlaiseksi seurakunnan apputyöntekijäksi. Lisäksi seminaarilla on käynyt vierailevia luennoitsijoita pitämässä luentosarjoja diakoniasta. (Kobe Lutheran Theological Seminary, i.a.) Raamattukoulussa puolestaan on pidetty lähetystyöntekijöiden toimesta oppitunteja diakoniasta muun muassa vuonna 2022 ja 2023. (Kobe Lutheran Bible Institute, i.a.). Myös vuonna 2024 diakoniasta luennointi on jatkunut. Voidaan siis todeta, että diakoniasta puhutaan ja opetetaankin LJELK:ssa jonkin verran. Kiinnostavaa onkin selvittää, mikä tilanne on paikallis seurakuntatasolla.

4.2 Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyks

Vuonna 1967 perustetun Suomen Evankelisluterilaisen Kansanlähetyksen syntyyn vaikutti varsinkin nuorten ja opiskelijoiden parissa alkanut herätys eri puolilla Suomea. Kansanlähetyks on taustaltaan uuspietistinen ja osa Suomessa vaikuttanutta viidettä herätysliikettä. Se on vahvasti sekä herätys- että lähetysjärjestö, sillä alusta asti sen näköinä on ollut sekä sisälähetyks ja ulkolähetyks. (Rämä, 2016, s. 26, 117.) Se on ollut yksi Suomen ev.lut. kirkon virallisista lähetysjärjestöistä vuodesta 1971 (evl.fi, sanasto, i.a.).

Kansanlähetyksen työ Japanissa alkoi vuonna 1968. Työ on ollut seurakuntia perustavaa pioneerityötä sekä myöhemmin seurakuntia tukevaa työtä. Nykyisin työssä painottuu varsinkin erityistyömuotojen tukeminen. Kansanlähetyksellä oli vuonna 2023 yhdeksän Japanin lähetystyöntekijää. Kansanlähetyksen yhteistyökumppani Japanissa on Länsi-Japanin evankelisluterilainen kirkko. (Kansanlähetyks, i.a.)

Kansanlähetyksen mukaan kristillisen mission toteuttamiseen kuuluu olennaisena osana kristillinen diakonia, joka saa eri tilanteissa erilaisia muotoja. On otettava huomioon koko ihminen ja hänen tarpeensa, omassa kulttuuriympäristössään. Diakonia nähdään osana kristillistä todistustehtävää. Lähetystyössä pitää ottaa huomioon toimintaympäristön yhteiskunnallinen ja sosiaalinen tilanne, joka vaikuttaa muun muassa diakonian palvelun tarpeisiin ja muotoihin. Tästä nousee Kansanlähetyksen visio siitä, että se voisi olla tukemassa yhteistyökirkkoaan diakonian saralla, sillä osalla Japaniin lähetetyistä työntekijöistä on Suomessa saatua koulutusta ja kokemusta diakoniatyöstä. Tärkeätä olisi siis löytää siihen parhaat keinot kussakin toimintaympäristössä. (Kansanlähetyksen, 2020, s. 12.)

5 TUTKIMUSMENETELMÄT, AINEISTON KERUU JA ANALYYSI

LJELK:n diakoniatyön nykytilan tutkimisen keinoksi olen valinnut kyselytutkimuksen, joka vahvistaa japanilaisten seurakuntien itsensä osallisuutta tutkimuksessa. Kysely on täysin japaninkielinen, mutta se on käännetty opinnäytetyötä varten myös suomeksi. Kyselyä laatiessa tuli näkyville se, että tarvitaan myös avoimia vastauksia täydentämään suljettujen kysymysten antamaa tietoa. Kyselyyn sisältyy siis sekä monivalintakysymyksiä, jossa vastaaja saa valita yhden tai useamman vastausvaihtoehdoista, että avoimia kysymyksiä, joihin vastaaja saa kirjoittaa oman vastauksensa. Näin ollen kyselyn tulokset ovat osittain määrällisiä ja osittain laadullisia. Laadullisen vastausaineiston analysoinnissa käytän menetelmänä teemoittelua. Teemoittelussa vastauksista paikannetaan tutkimuksen kannalta oleelliset teemat ja usein esiintyvä sisältö (Eskola & Suoranta 2008, 174–180).

Kyselyssä tutkimuskysymykset kohdistettiin paikalliselle seurakunnalle: *Tehdäänkö seurakunnassanne diakoniatyötä? Jos on, minkälaista tehtävä diakoniatyö on? Kuka sitä tekee? Minkälaisia tarpeita seurakuntanne alueella on diakoniatyölle?*

Japaninkielinen paperinen kyselylomake (LIITE 1) lähetettiin postitse jokaiselle LJELK:n 40 alue seurakunnalle vuoden 2023 lokakuun alussa. Kohderyhmän seurakunnat ovat IT-taidoiltaan vaihtelevia, eikä digitaalinen kyselylomake luultavasti olisi tavoittanut kaikkia. Siksi valitsin paperisen ja postitettavan kyselylomakkeen, joka on tuttu menetelmä kaikille. Vastauskuoren postimaksu oli maksettu valmiiksi, jotta vastaaminen olisi mahdollisimman helppoa. Kyselylomakkeen liitteenä oli saatekirje (LIITE 2), jossa kerroin, mistä tutkimuksessa on kyse. Vastaajaksi pyydettiin lähtökohtaisesti seurakunnan vastaavaa työntekijää, mutta tarvittaessa sen pystyi täyttämään myös joku muu seurakunnan hyvin tunteva vastuunkantaja. Vastauksia tuli 28.

Käsittelin ja analysoin itse kaikki vastaajien lähettämät kyselyn vastaukset. Opinnäytetyössä ei näy vastaajien nimiä eikä seurakuntia. LJELK:n vuotuisessa

syksyn työntekijäseminaarissa sain pitää puheenvuoron esitellen kyselyn sisältöä ja tavoitteita. Samalla moni työntekijä esitti kiinnostusta kyselytutkimusta ja ylipäättänsä diakoniaa kohtaan. Kyselyn loppuvaiheessa otin vielä yhteyttä seurakuntiin, joista ei ollut tullut vastausta. Tämä lisäsi vastaajamäärää vielä jonkin verran. LJELK:n johdon kannalta kyselyyn vastaaminen oli seurakunnille kuuluva työtehtävä. Kyselyn vastausprosentti oli lopulta 70 %, eli varsin korkea. Aihe nähtiin varmasti tärkeänä.

Kyselylomakkeessa kysyttiin vastaajan nimi, mutta aineistoanalyysia varten aineisto anonymisoitiin. Näin ollen vastauksia ja henkilötietoja ei pysty yhdistämään toisiinsa. Japanin kielen käyttö kyselyssä tuo oman haasteensa, sillä se on kirjallisena kielenä hyvin haastava. Oma kielitaitoni riitti kuitenkin kyselyn toteutukseen. Tarvittaessa pystyin pyytämään LJELK:ta apua kieleen liittyvissä kysymyksissä. Laadin kyselylomakkeen (LIITE 2) ensin suomeksi ja sitten käänsin sen japaniksi. Saatekirjeen (LIITE 1) kohdalla kirjoitin sen ensin japaniksi ja sitten käänsin suomeksi. Kummatkin japaninkieliset dokumentit kävin LJELK:n japanilaisen työntekijän kanssa läpi ja hän antoi niihin korjausehdotuksia. Koska kyselyn toteutus oli täysin japaninkielinen, käänsin itse vastaajien antamia avointen kysymysten vastauksia suomeksi. Näitä suomennoksia olen käyttänyt tutkimuksen tuloksia esittelevässä osuudessa. Kääntäminen voi muuttaa vastauksen nyansseja, mutta olen pyrkinyt mahdollisen tarkkaan käännökseen.

Kristillistä auttamista kuvaava sana diakonia on Suomessa ihmisille melko tuttu käsite, mutta esimerkiksi englannin – tai ranskankielisessä maailmassa vieraampi. Sanan sisältöä on toki eri maiden kirkoissa paljon käsitelty. (Elenius & Latvus, 2007, s. 14.) Kokemukseni mukaan Japanissa sana diakonia (ディアコニア) on suurelle yleisölle vieras sana. LJELK:n seurakunnan työntekijät ja pieni osa seurakuntalaisista luultavammin tuntevat käsitteen. Näin tärkeänä sen, että kyselylomakkeessa avattiin sanan merkitystä selkeästi niin, että vastaajat tiesivät, mistä on kyse.

Koska kysely sisälsi suljettuja ja avoimia kysymyksiä, yhdisti se sekä määrällisen että laadullisen tutkimuksen menetelmiä. Määrälliset ja laadulliset, eli

kvantitatiiviset ja kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät, voidaan nähdä toisiaan täydentävinä lähestymistapoina (Hirsjärvi ym., 1997, s.136).

Kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen avulla selvitetään tutkimuskohteen lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä. Kvantitatiivinen tutkimus edellyttää siksi riittävän suurta ja edustavaa otosta. Aineiston keruussa käytetään yleisesti standardoituja tutkimuslomaketta, jossa on valmiit vastausvaihtoehdot. Tulosten analyysissä asioita kuvataan numeeristen suureiden avulla ja usein selvitetään myös eri asioiden välisiä riippuvuuksia tai tutkittavassa ilmiössä tapahtuneita muutoksia. Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla saadaan yleensä kartoitettua olemassa oleva tilanne, mutta ei pystytä riittävästi selvittämään asioiden syitä. (Heikkilä, 2014, Kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen tutkimuksen oleelliset erot.)

Laadullinen eli kvalitatiivinen aineisto puolestaan on tyypillisesti rikas, moninainen ja kompleksinen (Alasuutari, 2012, Kvalitatiivisen aineiston ominaisuusluonne). Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus auttaa ymmärtämään tutkimuskohdetta sekä käyttäytymisen ja päätösten syitä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on yleensä pieni tutkittavien määrä. Tavoitteena on lähtökohtaisesti ymmärtäminen. Kvalitatiivinen tutkimus sopii siksi hyvin esimerkiksi toiminnan kehittämiseen, vaihtoehtojen etsimiseen ja sosiaalisten ongelmien tutkimiseen. Tietojen keräämisessä keinoja ovat usein syvähaastattelut tai ryhmäkeskustelut. (Heikkilä, 2014, Kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen tutkimuksen oleelliset erot.)

Kvantitatiivisen aineiston kautta pystyin tuottamaan numeerista dataa niin, että diakoniatyön nykytila tuli hyvin näkyville tilastollisesti luotettavalla tavalla. Menetelminä oli lähinnä keskiarvon laskeminen ja tulosten järjesteleminen suuruusjärjestykseen. Otin myös vastausten mediaanin huomioon. Kvalitatiivinen aineisto antaa puolestaan syvyyttä ja ymmärrystä määrällisen menetelmällä saadulle aineistolle. Avoimien vastauksien teemoittelu nosti selkeästi esiin vastauksia tutkimuskysymyksiin. Näin yhdistelmä palveli hyvin tavoitettani kartoittaa LJELK:n diakoniatyötä.

Aiheeseen kunnollisesti ja asianmukaisesti perehtyminen on yksi vaatimus luotettavaan asian käsittelyyn. Kun tehdään kyselyjä ja haastatteluja ja säilytetään kerättyä aineistoa, on kiinnitettävää erityistä huolellisuutta henkilötietojen käsittelyyn niin, että tietosuojatoteutus toteutuu kaikissa vaiheissa. Eettisen laadun takaamiseksi pitää olla myös tarvittavat tutkimusluvut sekä tuntee rahoitukseen ja muihin sidonnaisuuksiin liittyviä asioita. Ammattikorkeakoulussa tehtävä opinnäytetyö on julkinen asiakirja ja on tärkeä tiedostaa tekijänoikeussuoja ja lähteiden oikea merkitseminen. (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene Oy, i.a.) Opinnäytetyöni luotettavuuteen vaikuttaa muun muassa se, miten analysoin kyselyn tuloksia. Tarkka työnote sekä totuudenmukainen kyselytulosten tulkitseminen ovat välttämättömiä. Olenkin pyrkinyt käsittelemään tuloksia huolellisesti ja vastaajien anonymiteetin suojaten.

Olen itse työelämäyhteiskumppaninani olevan Kansanlähetyksen työntekijä ja pitkäaikainen lähetystyöntekijä Japanissa. Olen myös syntynyt ja kasvanut Japanissa, joten sen kieli ja kulttuuri ovat tuttuja. Tämä aiheen syvä tunteminen on toki suuri etu työn tekemisessä, mutta samalla on tärkeä huomioida, että se voi myös vaikuttaa niihin näkökulmiin, mihin keskityn ja kiinnitän huomiota opinnäytetyötä tehdessäni. Oma suhde tutkimuskohteeseen voi tuoda puolueellista suhtatumista aiheeseen tai liian henkilökohtaisia näkökulmia. Pyrin olemaan tarkka puolueettomuudesta ja tarkastelemaan sekä perustelemaan asiat tutkimustiedon ja kyselyn vastausten kautta.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Kyselytutkimus toteutettiin niin, että lokakuun 2023 alussa kirjekysely postitettiin ja vastausaikaa annettiin marraskuun 2023 loppuun asti. Muutamia viimeisiä vastauksia saapui vielä joulukuun puolella. Kyselyjä lähetettiin jokaiseen LJELK:n seurakuntaan eli 40 kappaletta. Vastauksia tuli 28 kappaletta eli vastausprosentti oli 70 %. Monet niistä kyselyn saaneista seurakunnista, jotka eivät vastanneet kyselyyn, osoittautuivat hyvin pieniksi ja niissä ei aina ollut kokoaikaista työntekijää. On siten ymmärrettävää, että vastausmäärät jäivät näistä seurakunnista vähäisemmiksi. Voidaan katsoa, että vastausprosentti oli hyvä ja vastausten perusteella voidaan saada tilastollisesti luotettava katsaus tutkimuskohteeseen. Tarkentavat avoimet kysymyskohdat auttavat ymmärtämään paremmin kvantitatiivisia vastauksia.

Muutama vastaaja kirjoitti, että kyselyyn vastaaminen ei ollut kovin helppoa. Yksi heistä, melko suuren ja aktiivisen seurakunnan pastori kertoi, että seurakunnassa ei ole yhtään ”diakonia” -nimellä kutsuttua toimintaa. Asia oli vaivannut häntä ja hän kertoi keskustelleensa tilanteesta aiemmin erään diakonian asiantuntijan kanssa. Kun tämä asiantuntija kuuli, millaisia toimintoja seurakunnassa koko ajan kuitenkin tehtiin, oli hän sanonut: ”Tehän teette todella hienoa diakoniatyötä!” Tämä vastaus oli rauhoittanut pastoria ja auttanut häntä ymmärtämään diakoniatyötä kokonaisvaltaisemmin. Tämä pastori kertoi vastanneensa kyselyyn tällaisen kokonaisvaltaisen diakonian näkökulmasta.

Tavoitteenani oli ollut laatia mahdollisimman helposti täytettävä kyselylomake. Vastaamisen vaikeus johtui luultavasti juuri siitä, että diakoniaa ei ole helppo määritellä yksiselitteisesti. Vastaajilla saattoi olla erilaisia ymmärryksiä diakoniasta. Saatekirjeessä (LIITE 1) halusin korostaa diakonian kokonaisvaltaisuutta ja monipuolisuutta, jonka pohjalta vastaajat vastaavat kyselyyn. Vastauksien perusteella tämä tavoite onnistui melko hyvin. Vastaajat ovat kuitenkin joutuneet pohtimaan syvällisemmin seurakuntansa diakoniatyön tilannetta, mikä ei ole ehkä ollut aina helppo tehtävä. Toisaalta se, että seurakunnissa pohdittaisiin oman seurakunnan diakoniatyötä, oli myös yksi kyselytutkimuksen tavoite.

6.1 Diakonian työmuodot seurakunnissa

Kyselyn kvantitatiivinen aineisto nosti selkeästi esiin yleisimmät diakoniatyön muodot seurakunnissa. Kuviossa 1 näkyvät mainintojen määrät.

KUVIO 1. Työmuotojen esiintyminen seurakunnissa

Kyselyssä oli listattu erilaisia diakonian työmuotoja. Työmuodot valikoituivat pitkälti oman kokemuksen ja arvion perusteella, mutta sain myös konsultaatioapua listauksen luomiseen usealta LJELK:ssa pitkään palvelleelta ja seurakuntia hyvin tuntevalta työntekijältä. Luettelossa halusin ottaa huomioon ammatillisen diakonian viisi eri näkökulmaa: karitatiiviset, sosiaaliset, pastoraaliset, katekeettiset ja liturgiset tehtävät. Seurakunnat ilmoittivat tehneensä tässä listauksessa mainituista diakoniatyömuodoista keskimäärin 10,25 eri toimintaa.

Kuten Kuvio 1. osoittaa, kaikkein yleisimmät työtehtävät olivat *kotikäynnit vanhusten luona* sekä *kotikäynnit sairaiden luona* (kumpikin 25 kpl). Kolmantena oli *sairaalassa vieraileminen* (24 kpl) ja neljäntenä *vanhainkodissa vieraileminen* (23 kpl). *Ehtoollisen vieminen sairaalle* oli myös yleistä (22 kpl). Selvästi siis koetaan, että vanhusten ja sairaiden luona vierailu ovat seurakunnassa yleisimpiä diakonian kenttään kuuluvia tehtäviä.

Tehtäväryhmä, joka seuraavaksi korostui selkeästi, oli sielunhoidollisten ja henkiseen tukeen liittyvät keskustelut: *Hengellisiin kysymyksiin liittyvä sielunhoito* (22 kpl), *ihmissuhdeongelmiin liittyvä sielunhoito* (20 kpl), *psykykkisiin ongelmiin liittyvä sielunhoito* (20 kpl) sekä *parisuhdeongelmiin liittyvä sielunhoito* (16 kpl).

Seurakunnassa pidettävät diakoniapiirit näkyivät myös vastauksissa: *Ikäihmisten kerho seurakunnan tiloissa* (10 kpl) ja *avoin kahvila -toiminta* (10 kpl.) Eri-ikäisille suunnatut ryhmät olivat melko suosittuja seurakunnissa.

Vastausten mukaan LJELK:n seurakunnat lahjottavat jonkin verran erilaisiin *kansainvälisiin hyväntekeväisyys- ja diakoniakeräyksiin* (7 kpl). Selvisi, että joissain seurakunnissa on esimerkiksi joulun aikaan tapana valita jokin taho, jolle annetaan lahjoitus. Japanin luonnonkatastrofien yleisyys näkyy myös diakoniatyössä: Kahdeksan seurakuntaa on pystynyt lähettämään työntekijöitä ja/tai seurakuntalaisia *katastrofialueille avustustyöhön*. Avoimissa vastauksissa vastaajat tarkentavat vielä, että yleensä kyse on muutamien päivien tai viikon pituisista käytännön avustustyöstä. Varoja on myös saatettu kerätä muun muassa maanjäristyksen uhreille keräyksellä tai konsertilla. Ajankohtaiset kohteet otetaan huomioon ja

esimerkiksi eräs seurakunta lahjoitti joulukonsertin kolehdin kokonaisuudessaan Punaisen ristin avustustyölle Ukrainassa.

Taloudellisen tuen antaminen yksittäisille henkilöille oli seurakunnissa melko vähäistä: *seurakunnan ulkopuolisten avunpyytäjien taloudellinen avustus* (7 kpl) sekä *seurakuntalaisten ja heidän perheensä taloudellinen avustaminen* (5 kpl). Tämä johtuu luultavammin taloudellisten resurssien vähyydestä. Yleensä LJELK:n seurakunnilla ei ole budjetoitu varoja pyydettyihin henkilökohtaisiin avustuksiin. Kuten eräs pastori kirjoitti kyselyn avoimessa kommentissa: ”*Jos joskus annan jotain pientä taloudellista avustusta pyytävälle, se tulee minun omasta kukkarostani*”. Oma japanilaisissa seurakunnissa saamani yli 15 vuoden työkokemus osoittaa, että japanilaiseen kulttuuriin mukaisesti seurakunta antaa sovittun summan (yleensä 5 000–10 000 jeniä [n. 40–80 euroa]) seurakunnan jäsenille muun muassa läheisen kuolemantapauksen, lapsen syntymän tai avioliiton solmimisen johdosta. Nämä summat sisältyvät yleensä vuosibudjetteihin. Eräs seurakunta kertoi kyselyn avoimessa kysymyksessä, että heillä on seurakuntalaisten oma ryhmä, joka kokoontuu kerran kuussa. Siellä kysellään kunkin kuulumisia sekä kartoitetaan heitä, jotka mahdollisesti tarvitsisivat käytännön apua tai henkistä tukea. Kokoontumisessa voi lahjoittaa yhteiseen pottiin varoja, joita sitten jaetaan jatkossa avun tarvisijoille tai käytetään johonkin sovittuun avustusprojektiin.

Lähes kaikki listauksessa olevat työmuodot mainittiin vastauksissa, mikä on pienen kirkon ollessa kyseessä merkittävä asia. Ainoastaan maahanmuuttajatyö ja ruoan jakelu varattomille tai kodittomille eivät saaneet yhtään mainintaa.

6.2 Diakoniatyön tekijät ja diakonian osuus työajasta

Diakoniatyötä tekeviä henkilöitä on seurakunnissa useita. Kuvio 2 osoittaa, kuinka eri henkilöt keskimäärin osallistuvat diakoniatyön tekemiseen.

KUVIO 2. Diakoniatyötä tekevät henkilöt seurakunnissa

Pääasialliseksi diakoniatyön tekijäksi ilmoitettiin lähes kaikissa vastuksissa seurakunnan pastori (26 mainintaa). Vastaajat arvioivat diakoniatyön tekemisen vievän häneltä keskimäärin 40–59 % työajasta. Pastori on useimmiten seurakunnan ainoa palkattu työntekijä, joten moni seurakunnan työmuoto on hänen vastuullaan.

Pastoreiden jälkeen suurin diakoniaa tekevä taho ovat pastoreiden puoliset (18 mainintaa). Myös heidän arvioitiin tekevän 40–59 % työajastaan diakoniatyötä. Pastoreiden puoliset eivät ole palkattuja työntekijöitä, mutta monissa LJELK:n seurakunnassa heillä on edelleen suuri rooli seurakunnan toiminnassa, erityisesti sielunhoidossa ja käytännön tehtävissä.

Kolmantena ja neljäntenä seurakuntien diakoniatyön tekijöinä näyttäytyvät seurakuntaneuvoston jäsenet (17 mainintaa) sekä muut seurakuntalaiset (17 mainintaa). Seurakuntaneuvoston jäsenien panos on 20–39 %:n luokkaa ja muiden seurakuntalaisten taas hieman vähemmän: 0–19 %.

Osassa isompia ja vakiintuneempia seurakuntia on pastorin työtaakkaa jakamassa vanhemmiston jäsen tai jäseniä. He ovat tehtävään kutsuttuja vapaaehtoisia, jotka saavat siihen koulutuksen. He saattavat muun muassa saarnata tai jakaa ehtoollista pastorin poissa ollessa sekä osallistua seurakunnan hallintoon. Vanhemmiston jäsenet näyttävät osallistuvan myös diakonian tekemiseen: 11 seurakuntaa mainitsee heidät ja heidän panoksensa nähdään olevan 20–39 %:n luokkaa.

Yksi työntekijäryhmä oli lähetystyöntekijät. Heidät mainitsi seitsemän seurakuntaa diakoniatyötä tekeväksi tahoksi. Ulkomaisia lähetystyöntekijöitä oli vuonna 2023 työntekijöinä noin kymmenessä LJELK:n seurakunnassa, nykyisin useimmiten tekemässä tiimityötä japanilaisen pastorin kanssa. Heidän arvioitiin tekevän diakoniaan liittyviä tehtäviä 20–39 % työajastaan.

Evangelistat ovat LJELK:ssä palkattuja työntekijöitä. Ennen pappisvihkimystä henkilön tulee tehdä seurakunnassa työtä ensin evankelistan roolissa, usein vähintään kaksi vuotta. Tällöin on olemassa toisessa seurakunnassa toimiva vastuupastori, joka tukee evankelistaa. Lisäksi on toisen kategorian evankelistoja, jotka eivät ole pappisseminaarin käyneitä, vaan raamattukoulun käyneitä, jolloin he toimivat aina avustavina työntekijöinä. Evankelistoja ei ole tällä hetkellä kovin monessa seurakunnassa, mutta neljä seurakuntaa kuitenkin mainitsi hänet yhdeksi diakoniaa tekeväksi henkilöksi. Heidän katsottiin tekevän diakoniaan liittyviä työtehtäviä keskimäärin 20–39 % työajastaan.

Osa vastaajista ilmoitti, että oli vaikea arvioida, kuinka paljon diakonia vie työaikaa. Voidaan pohtia, oliko kysymys tarpeeksi selkeästi muotoiltu kyselyssä. Arvioni on kuitenkin se, että vastaukset tarjoavat varsin paikkansapitävää kuvaa siitä, kuka diakoniatyötä seurakunnissa tekee ja myös arvion siitä, kuinka suuren osan työntekijän ja seurakuntalaisten resursseja se vie.

6.3 Näkymiä seurakuntien diakoniatyön eri muotoihin

Kyselyssä pyydettiin vastaajaa kertomaan yksityiskohtaisemmin ja omin sanoin diakonian työmuodoista, joita seurakunnassa on tehty. Avoimissa vastauksissa vastaajat saivat kertoa tarkemmin toiminnoistaan. Avoimien vastauksien sisältö tuki hyvin kvantitatiivista osuutta syventäen ymmärrystä siitä, miltä diakoniatyö käytännössä näyttää seurakunnissa. Kursiivilla olevat tekstit ovat suoria lainauksia kyselyn avoimista vastauksista.

Vastauksissa kävi ilmi, että monenlaista diakoniaa tehtiin eri tekijöiden toimesta, kuten eräs vastaaja kirjoittaa: *”Diakoniatyötä tekevät lähinnä pastori ja hänen vaimonsa, mutta myös seurakuntalaiset auttavat. Vanhemmiston jäsen ja hänen puolisonsa tekevät myös esimerkiksi kotikäyntejä ja sairaalavierailuja.”* On myös seurakuntia, joissa vapaaehtoiset kantavat päävastuun työstä: *”Seurakunnassamme sairaiden ja vanhusten luona vierailu on seurakuntalaisten vastuulla. He saattavat kohdata näin noin viisi henkilöä joka kuukausi. Pastori ei yksin mitenkään pystyisi tekemään kaikkea, sillä seurakunnassa on paljon iäkkäitä ja sairaita.”* Joissakin seurakunnissa pappi työskentelee vain sunnuntaisin: *”Diakoniatyötä tekevät lähinnä seurakuntaneuvoston jäsenet, sillä pastori ei arkisin ole seurakunnassa. Erilaisia koti- ja sairaalakäyntejä on noin 2–3 kuussa. Pastori tekee, minkä pystyy sunnuntaisin.”*

Joissakin seurakunnissa pastorit kokevat kuitenkin, että työ on pitkälti yksin hänen vastuullaan: *”Kaikki seurakunnan diakoniatyö on ollut minun (papin) ja vaimoni tekemää.”* Kotikäynnit ja henkilökohtaiset keskustelut ja sielunhoito nähtiin tärkeinä tehtävinä, seurakunnan yhteisenä tehtävänä: *”Kotikäynnit ehtoollisineen ovat antoisia, niihin tulee välillä myös seurakuntalainen mukaan. Koen tärkeänä, että työ ei ole yksin pastorin tekemää.”* Seurakunnissa saattaa olla monia aktiivisia seurakuntalaisia, joilla saattaa olla tiettyjä työmuotoja sydämellään: *”Seurakuntaisrouva, joka on toiminut aiemmin evankelistana, tekee paljon henkilökohtaista kohtaamistyötä sitä tarvitsevien parissa, erityisesti sielunhoitoa. Hän on kohtaamassa myös erityisesti heitä, jotka ovat erkaantuneet seurakunnasta.”* Oli kuitenkin yksi pastori, joka ilmoitti, että seurakunnassa ei tehdä tällä hetkellä mitään diakoniatyötä.

Diakoniaan liittyviä tehtäviä ei useammassa seurakunnassa suunniteltu kovin järjestelmällisesti, vaan sitä tehtiin, kun tarvetta koettiin olevan: *”Diakoniaa tehdään silloin, kun tarve siihen syntyy, pastorin ja lähetystyöntekijän toimesta.”* Toinen työntekijä kirjoitti: *”Pastori järjestää mahdollisuuden sielunhoidolle aina, kun sitä pyydetään.”*

Jotkin seurakunnat vierailivat vanhusten päiväkeskuksissa. Vanhusten kohtaaminen muutoinkin tuli paljon esille, sillä moni seurakunta koki, että väestön ikääntyminen näkyy myös seurakuntalaisissa: *”Koemme tärkeäksi muistisairaiden vanhusten tukemisen niin, että he voivat yhdessä muiden kanssa iloiten osallistua seurakunnan tapahtumiin.”*

Mielenterveyden ongelmista kärsivien tukeminen tuli vastauksissa esiin. Pastori kirjoittaa: *”Autamme useita mielenterveysongelmista kärsiviä. Keväisin ja syksyisin avun tarve näyttää kasvavan. He tulevat kirkolle usein keskustelemaan.”* Toisessa seurakunnassa: *”Persoonallisuushäiriöstä kärsivää henkilöä tapaa pastorin vaimo monta kertaa viikossa, yhteydenpito on lähes päivittäistä.”* Seurakuntalaisissa saattaa olla myös olla myös alan osaamista: *”Vanhemmiston jäsen, jolla on mielenterveysalan koulutusta, tekee seurakunnassa itsemurhien estämiseen liittyvää puhelintyötä sekä muutenkin mielenterveyskuntoutujien tukemistyötä.”*

Muun muassa parisuhteeseen ja perhe-elämään liittyvissä kysymyksissä seurakunnissa annetaan ohjausta: *”Seurakunnassamme olemme pitäneet parisuhdeseminaareita, erityisesti nuorille. Seminaareja on myös vanhemmille liittyen lasten eri ikävaiheiden haasteisiin. Sukupuolisuuteen liittyvät kysymykset ovat myös nousseet esille. Seurakunnan piirissä on ollut jonkin verran LGBTQ+:iin kuuluvia etsijöitä, joiden kanssa on opiskeltu kristinuskon perusteita. Näitäkin teemoja siis olemme käsitelleet seurakunnassamme.”* Parisuhteiden haasteissa auttamista ei aina koeta kovin helpoksi tehtäväksi, mutta sitä halutaan tehdä: *”Avioliiton ongelmiin on annettu paljon keskusteluapua ja myös konkreettista apua.”*

Moni seurakunta mainitsi erilaiset piirit, jotka koettiin diakoniatyömuodoiksi ja näistä lasten ruokala -toiminta sai useita mainintoja. Seurakunnissakin näyttää

olevan kiinnostusta lasten ruokala -toimintaan ja sen nähdään sopivan hyvin kristillisen kirkon diakoniatyömuodoksi. Yksi seurakunta kirjoittaa: *”Vanhemmiston jäsen tekee diakoniatyötä lasten ruokala -toiminnassa.”* Toisessa seurakunnassa oli aloitettu lasten ruokala, mutta koettiin, että se ei ollut vielä tavoittanut vähävaraisia lapsia toivotulla tavalla ja siksi toimintaa haluttiin kehittää edelleen. Lukijalle tiedoksi, että Japanissa on yleisestikin viime aikoina puhuttu paljon lasten ruokala -toiminnasta, jossa eri tahot tarjoavat lapsille aterian ilmaiseksi. Yhteiskunnassa on ollut laajasti esillä se, että Japanissa on kasvava joukko lapsia, jotka eivät saa tarpeeksi ruokaa kodeissaan, jolloin yhdessä syöminen on myös tärkeä keino lasten kohdata turvallisia aikuisia sekä toinen toisiaan. (Ozoe, 2019. s. 39–56).

Avoin kahvila -tyyppistä toimintaa oli muutamissa seurakunnissa: *”Kahvila kerran kuussa, joka kokoaa myös ei-seurakuntalaisia. Heistä osa on myös sen myötä kiinnostunut kristinuskosta ja kastettu. Osallistujat ovat saaneet esittää itse musiikkia tai tuoda mieleisiään CD-levyjä mukaan kuunneltavaksi. Myös kirjoja tai harrastuksia on saanut esitellä muille.”* Toinen seurakunta järjesti myyjäisiä ja markkinoita, joihin lähialueen asukkaiden oli helppo tulla mukaan.

Muutamassa seurakunnassa oli läksykerhoja, joissa autettiin koulutehtävissä. Se vaatii monesti melko paljon työvoimaa: *”Pidämme kirkolla läksykerhoa, joka vaatii päävetäjän lisäksi 4–5 vapaaehtoista.”* Myös koulupudokkaita tuettiin: *”Koulupudokkaan auttaminen opiskelussa sekä hänen mielensä tukeminen niin, että hän voisi päästä taas jaloilleen.”* Työ nähtiin vaativana: *”Kirkossa oli läksykerho, mutta työntekijävaihdoksessa se jäi pois. Työ oli antoisaa, mutta myös hyvin vaativaa muun papin työn ohessa.”*

Mainintoja oli myös perhekerhoista ja vanhusten kerhoista. Oli myös ryhmiä erityisryhmille: *”Seurakuntamme tekee yhteistyötä päihde- ja peliriippuvuudesta kärsivien parissa työtä tekevän järjestön kanssa. Työpajassa he voivat tehdä työtä ja saada tukea. Työpajalaiset myös auttavat meitä, jos vaikka sataa paljon lunta ja tarvitaan lumen luontia.”* Yksi seurakunta kertoi, että heidän tiloissaan kokoontuu AA-kerho. Myös muunlaisia vertaistukiryhmiä mainittiin: *”Syöpäsairaiden vertaistukiryhmä oli kerran kuussa ja siinä oli koulutuksen saanut seurakuntalainen vetäjänä keskeisessä roolissa yhdessä lähetystyöntekijän kanssa.”*

Valitettavasti tämän seurakuntalaisen kuoltua ei ollut enää osaamista tähän työmuotoon. Eräällä seurakunnalla oli varsin mittava diakoniatyömuoto: *”Seurakunnassamme on ollut kehitysvammaisten työpajatoimintaa. Sitä vetivät pastoripariskunta sekä myös osa-aikainen palkattu henkilö sekä useat vapaaehtoiset.”*

Yhteistyö erilaisten muiden toimijoiden kanssa näkyi myös: *”Seurakunnan lähellä on kristillinen yritys ‘Hyvä lähimmäinen’, jonka kanssa teemme yhteistyötä, mm. kristillisten hautajaisten ja diakoniatyön merkeissä.”* Yksi seurakunta lainasi kirkon parkkipaikkaa ilmaiseksi paikalliselle sosiaalialan toimijalle. Muutama seurakunta on pitänyt jouluisin kaupungin lastenkodin lapsille ja nuorille joulujuhlia.

Taloudellinen avustaminen on melko pientä, mutta sitä tehdään kuitenkin säännöllisesti: *”Annamme kansainväliseen diakonian tekijätaholle lahjoituksen joka joulukuun. Kohteena on yleensä katastrofista tai sodasta kärsivä taho. Monesti olemme antaneet World Vision:ille.”* Avustuksia halutaan antaa myös yksittäisille ihmisille: *”Ihmiset tuovat kirkossa olevaan laatikkoon erilaisia päivittäistavaroita, joita sitten jaamme avuntarvitsijoille.”* Moni seurakunta kertoi olleensa useita kertoja mukana maanjäristyksen uhrien avustusmatkoilla.

6.4 Mielekkääksi koetut diakoniatyömuodot

Kyselyssä vastaajat saivat kertoa omin sanoin, mikä diakoniatyömuoto on ollut heidän mielestään antoisaa ja merkityksellistä. Kuten kvantitatiivinen osuus antoi ymmärtää, näissäkin vastauksissa korostuivat hengelliset ja sielunhoidolliset keskustelut sekä ehtoollisen vieminen koteihin ja sairaaloihin. Varsinkin moni pastori kokee, että on saanut kutsumuksen erityisesti hengelliseen sielunhoitoon ja siksi se on mielekäs työmuoto. Yksi pastori kirjoittaa: *”Ehtoollisen vieminen koteihin on merkityksellistä, sillä siinä saa välittää ihmiselle Jumalan armon.”* Myös toinen pastori toteaa: *”Pappina on ilo tehdä kotikäyntejä ja jakaa ehtoollista, sillä siinä on Jeesus Kristus itse palvelemassa.”*

Seurakunnan työntekijä kirjoittaa: *”Henkilökohtainen sielunhoidon tekeminen on antoisaa, koska siinä on saanut nähdä aivan läheltä, kuinka Jumalan koskettaa*

ja henkilö löytää uskon.” Sielunhoitoa ei koeta aina helpoksi ja kaikki aiheesta saatu koulutus ja oppi nähdään olleen hyödyllistä. Moni koki myös tarvetta lisäkoulutukselle. Hengellisiin kysymyksiin liittyvä sielunhoito nähdään kuitenkin mielekkäänä, sillä työntekijä on voinut nähdä, että siitä ollut selvästi apua henkilölle ja hänen perheelleen. Eräs pappi kirjoittaa: *”On ollut hienoa, kun seurakunnasta erkaantuneet ovat halunneet keskustelujen myötä palata kirkolle.*” Rohkaisevaa on ollut, kun keskusteluista on ollut apua saajalleen: *”On ilo nähdä, kun seurakuntalainen on kohdannut ongelman, mutta päässyt tuen avulla siitä yli ja pystyy nyt hyvillä mielin osallistumaan seurakunnan toimintaan”.*

Kaikki diakoniatyö on nähty seurakunnissa merkityksellisenä. Mielenterveyden ongelmista kärsivien tukeminen on nähty tärkeänä tehtävänä, mutta välillä se nähdään olevan todella haastavana. Joskus se on jouduttu lopettamaan jonkun kohdalla ylivoimaisena. Seurakunnissa halutaan olla auttamassa mielenterveyden haasteita kokevia mahdollisuuksien mukaan: *”Yksinäisyydestä kärsivien auttaminen on ollut tärkeää.*” Onnistumisiakin on: *”Ihmisten ilahtuminen ja hymyheitä tapaamaan mennessä rohkaisee.”*

Eri ikäisten kanssa tehtävä työ on monille mielekästä. Eräs seurakunta kertoi, että päiväkeskuksissa vierailu on antoisaa, sillä vanhukset todella ilahtuvat vierailusta. Toisessa seurakunnasta kerrotaan: *”Seniori-kuoro tuo hymyn kaikkien kasvoille.*” Lasten ja nuorten kanssa haluttiin myös tehdä työtä: *”Tavoittelemme sitä, että uusi sukupolvi voisi kotiutua kirkolle. Siksi lasten parissa tehtävä työ innostaa.*” Kirkolla tehtävästä ruokalatoiminnasta kerrottiin: *”Lasten ruokala -toiminta oli mielekästä, sillä ihmiset kohtasivat toisiaan ja myös kristillistä sanomaa pystyi välittämään. Toive olisi, että toimintaa voisi mainostaa paremmin niin, että myös alueen vähävaraiset lapset osaisivat tulla paikalle.*” Toisesta seurakunnasta taas kerrottiin: *”Oli antoisaa olla tukemassa nuorta seurusteluun liittyvissä asioissa, ja prosessi johti avioliittoon asti. Häät olivat kirkolla ja koko seurakunta iloitsi parin kanssa.”* Työ perheiden hyvinvoinnin parhaaksi tuli myös esiin: *”Perhekerhossa tehtävä vanhemmuuden tukeminen on ollut antoisaa. Toiminnan kautta on ollut myös niitä, jotka haluavat tulla kristityksi.”*

Erilaiset tapahtumat ja yhteiset tekemiset nousivat vastauksissa esiin: *”Seurakunnan myyjäiset, lasten kesätapahtumat, katekismusryhmät, joululaulujen laulaminen kaduilla ja laitoksissa, kotiseurat, katutyö puistoissa, kirkon mainosten jakaminen asuinalueella... Kaikki seurakunnan diakoniatyö on innostavaa.”* Monessa seurakunnassa oli halua toimia seurakuntaa ympäröivällä alueella, kirkkotilan ulkopuolellakin ja kohdata ihmisiä siellä: *”Alueen lasten ruokala -toiminnan avustaminen on innostavaa, sillä siinä toiminta on kirkon ulkopuolella.”* Seurakunta, jolla on ollut laajaa kehitysvammaisille tarkoitettua työpajatoimintaa, kertoo: *”Työpajan vetäminen oli mieluisaa, sillä kaikilla osallistujilla oli työn touhussa mukavaa. Hartaushetket olivat myös kaikille osallistujille hengellisesti merkityksellisiä.”*

Moni seurakunnan työntekijä iloitsi, kun seurakuntalaiset halusivat olla auttamassa: *”On hienoa seurata, kuinka seurakuntalaisten lahjat saavat olla käytössä ja kuinka he palvelevat iloiten.”* Eräs pastori kirjoittaa: *”Seurakuntalaisten itse vetämä diakoniallinen piiri on tärkeä, sillä he voivat siinä auttaa toinen toisiaan.”* Monesti koettiin, että tehty diakoniatyö on pientä, mutta silti arvokasta: *”Joskus aivan pienet asiat rohkaisevat, kuten se, että rouva, jota menin tapaamaan sairaalaan, ilahtui niin paljon siitä.”*

6.5 Diakoniatyön tarve seurakuntien alueilla

Kyselyn yksi tavoite oli saada selville seurakuntien alueella olevia diakoniatyön tarpeita. Kyselyn lopuksi vastaajat saivat kertoa, millaisia tarpeita he näkevät olevan diakonialle oman seurakuntansa alueella.

Lähes kaikissa vastauksissa näkyi Japanin yhteiskunnan ikääntyminen ja siten kasvava vanhustyön tarve: *”Seurakunnan alueella on todella paljon vanhuksia. Varsinkin yksin asuville vanhuksille haluaisi tarjota toimintaa kirkolla. Muistisairautta on myös paljon seurakuntalaisissa.”* Muistisairauksien kanssa on oltu jo paljonkin tekemisissä: *”Muistisairaiden hoivaaminen on ollut haastavaa, tarvetta on ollut.”* Monissa seurakunnissa vanhusten hoivan tarpeen lisääntyminen on selvästi ollut esillä. Suuri tarve aiheuttaa myös epävarmuutta omien resurssien

riittämisestä: *”Vanhusten tukeminen, on paljon yksin asuvia. Alue on ikääntyvä. Entistä enemmän tarvittaisiin diakoniaa ikäihmisille. Myös erityistä hoivataitoja tarvittaisiin, mutta on suuri epävarmuus siitä, mihin seurakunnan resurssit riittävät. Tarvittaisiin enemmän yhteistyötä hoiva-alan ammattilaisten kanssa.”* Ideotakin on: *”Vanhustyö, ehkä säännöllinen päivätoiminta voisivat olla mahdollista, sillä arkena kirkon tilat ovat vapaana ja seurakunnassa olisi paljon välittämistä ja osaamista.”* Joissakin seurakunnissa oli jo käytännön apua tarjolla ikäihmisille, kuten heidän kускаamistaan kirkolle autolla. Oli myös vastaaja, joka katsoi vanhuksista huolta pitävien omaisten tarvitsevan vertaistukea, ja että seurakunta voisi olla sitä antamassa.

Koska seurakunnat ovat ikääntyneet, moni seurakunta koki myös suurta tarvetta tavoittaa lapsia ja nuoria: *”Lapsityölle on tarvetta. Nuorten tavoittaminen on kuitenkin vaikeaa.”* Kirkolle toivottiin muun muassa koululaisten iltapäivätoimintaa ja erilaisia kerhoja, kuten esimerkiksi kokkaus-, englanti-, tietokonekerhoja, jotta alueen lapsia ja nuoria voitaisiin tavoittaa. Kannettiin myös huolta koulupudokkaista ja koteihin erakoituneista lapsista, mutta myös erakoituneista aikuisista. Usea seurakunta olisi halukas vierailemaan alueen lastenkodeissa. Lasten kasvatusta tukevat perhekerhot nähtiin myös tärkeinä ja niitä toivottiin seurakuntaan.

Moni seurakunta kertoi, että näkee alueellaan tarvetta lasten ruokala -toiminnalle: *”Haluaisimme taas aloittaa lasten ruokala -toiminnan.”* Lasten ruokala -toiminta koettiin hyvänä keinona auttaa vähävaraisia perheitä, mutta erityisesti lasten emotionaalinen tukeminen nähtiin tärkeänä. Toiminta vaatii kuitenkin paljon henkilöresursseja sekä varoja, joten tarvittaisiin monia innokkaita vapaaehtoisia mukaan. Vaikka omassa kirkossa ei pystyisi toimintaa aloittamaan, yksi mahdollisuus oli olla auttamassa alueen muiden tahojen pitämässä lasten ruokaloissa.

Avoin kahvila -tyyppiselle toiminnalle nähtiin myös olevan tarvetta. Kahvilat voisivat olla kaikenikäisille, mutta myös eri ikäryhmiä varten: *”Unelmana on avoin kahvila, johon lähialueen vanhuksset voisivat tulla matalalla kynnyksellä.”* sekä toisaalla: *”Avoin kahvilatoiminta, siellä musiikkia ja elokuvia.”*

Korona-aika on selvästi verottanut seurakuntien diakoniatyötä ja nyt moni vastaaja halusi vähitellen palata entiseen ja myös aloittaa jotain uutta. *”Haluaisimme aloittaa taas koronan aikana tauolla olleita toimintoja, kuten myyjäiset, karnevaalit, joululaulujen laulamisen ulkona, joiden kautta sai hyvin kontakteja alueen ihmisiin. Haluaisimme myös kehittää lapsityötä, sillä se linkittyy usein diakoniaan.”* Usea vastaaja koki, että haluaisi olla tavoittamassa nimenomaan ihmisiä kirkon ulkopuolella: *”Haluaisin aloittaa seurakunnan ulkopuolelle kohdistuvan diakoniaohjelman.”* Ideoita oli tavoittaa niitä, jotka eivät ole seurakuntalaisia: *”Voisiko jontekin hyödyntää työntekijöiden ja seurakuntalaisten osaamisalueita ja kiinnostuksen kohteita ja niistä kehittää jotain diakoniaa? Esim. englanniksi Raamatun lukeminen, Raamattu-kalligrafiakerho, nuorten tekemän avustustyön ohjaaminen...”* Oli muutama vastaaja, jotka eivät tiedä, mihin suuntaan diakoniatyötä pitäisi viedä: *”Ei vielä tiedä, mitä tarvetta olisi, mutta rukoilen sen selviämisen puolesta.”*

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytteeni tarkoituksena oli kartoittaa LJELK:n seurakunnissa tekemää diakoniatyötä, millaista se on ja kuka sitä tekee. Minua kiinnosti myös se, kuinka kirkon keskushallinto näkee diakonian merkityksen seurakunnissaan. Halusin erityisesti tuoda esille japanilaisten kristittyjen oman äänen, sillä tällaista tutkimusta ei LJELK:ssä tehty aiemmin. Kyselytutkimukseni kohteena olivat siksi nimenomaan japanilaiset paikalliset seurakuntien työntekijät ja vastuunkantajat. Kysyin myös seurakunnilta, millaisia tarpeita he näkevät diakoniatyölle omalla alueellaan.

Vaikka tutkimuskohteena oli kristillinen kirkko ja teemana diakonia, oli tutkimuksessa myös vahva sosiaalinen ulottuvuus. Tutkimustuloksista näkyy, että seurakunnat haluaisivat olla omassa ympäristössään tukemassa niitä, jotka jäävät esimerkiksi julkisen sosiaaliavun ulkopuolelle. Vaikka oman yhteisön tukeminen nähtiin tärkeänä, oli seurakunnissa halua olla palvelemaan kaikkia alueella asuvia ihmisiä ja erityisesti heitä, jotka ovat kaikkein heikoimmassa asemassa. Tätä sosiaalisen vastuun kantamisen tehtävää haluaisin itsekin olla viemässä eteenpäin japanilaisessa kontekstissa ja koen, että opinnäytetyöprosessi on antanut siihen tutkimuksellista kehittämis- ja innovaatio-osaamista. Sosiaalialan koulutuksen kautta saatu eettinen ja asiakastyön osaaminen sekä yhteiskuntaosaaminen ovat tarpeellisia, kun tulen työskentelemään diakoniatyöntekijänä LJELK:n työyhteydessä. Haluaisin olla edistämässä sitä, että seurakunnissa tehtäisiin enemmän yhteistyötä alueiden julkisen sosiaalityön sekä muiden sosiaalityötä tekevien yhteisöjen kanssa.

Kokonaisvaltainen ymmärrys ammatillisesta diakoniatyöstä on japanilaisissa kristillisissä kirkoissa vielä verrattain ohutta ja siksi näin tärkeäksi tuoda aihetta ihmisten tietoisuuteen LJELK:ssa. Ajattelen, että kyselylomakkeeseen vastaaminen on ollut jo osa tätä tietoisuuden lisäämistä. Oma ajatteluni diakoniasta edustaa sen laajempaa näkemystä, jossa diakonia, ja sitä kautta ammatillinen diakoniatyö, nähdään hyvinkin kokonaisvaltaisena asiana. Tämä näkemykseni heijastui myös kyselytutkimuksen rakenteessa.

Tutkimusprosessin alussa aiheen valitsemisen ja ideointivaiheen jälkeen suunnittelin kokonaisuutta LJELK:n ja Kansanlähetyksen kanssa. Koska tunnen hyvin tutkimuskohteen, sain melko vapaat kädet tutkimuksen toteuttamiselle. Kyselyn toteuttaminen vaati Japanissa olemista. Vastausten saavuttua pystyin analysoimaan aineistoa ja peilaamaan sitä teoreettiseen aineistoon. Opinnäytetyössä hyödynsin paljon omaa tutkimuskohteen tuntemusta sekä kokemusta Japanin kulttuurista, mikä on samalla vahvuus sekä heikkous. Koska aiheesta ei ollut saatavilla kovin paljon teoreettista aineistoa, osa tiedosta perustui omaan kokemukseeni Japanissa asumisesta sekä yli 15 vuoden työkokemukseeni LJELK:n työyhteydessä.

Opinnäytetyössä tuli selväksi se, että seurakunnissa tehdään monenlaista diakoniatyötä. Työtä ei välttämättä kutsuttu diakoniaksi, mutta diakonian piiriin kuuluvaa kristillistä auttamistyötä tehtiin kaikissa seurakunnissa. Vastauksista välittyivät pienten seurakuntien kodinomaisuus ja toinen toisestaan välittäminen. Työtä teki yleisimmin pastori, mutta seurakunnissa oli myös aktiivisia vapaaehtoisia mukana toiminnoissa. Yhdessäkään seurakunnassa ei ollut erikseen nimettyä diakoniatyöntekijää, eikä seurakunnan budjeteissa yleisesti ottaen ollut merkitty varoja diakoniatyölle.

Kyselyn kvantitatiiviset sekä kvalitatiiviset tulokset antoivat arvokasta lisätietoa diakoniatyön tekijöistä seurakunnissa. Selvisi, että osassa seurakunnissa on varsin aktiivisia vapaaehtoisia diakonian toimijoita, toisissa seurakunnissa työ on taas pitkälti pastorin ja mahdollisesti tämän puolison vastuulla. Suuremmissa seurakunnissa diakoniaa on pyritty organisoimaan seurakuntaneuvostotasolla melko järjestelmällisesti, kun taas pienemmissä seurakunnissa diakoniaa tehdään lähinnä spontaanin tarpeen ilmetessä ilman erillisiä suunnitelmia. Haluaisin kuitenkin olla varovainen työajan prosenttilukujen suhteen ja katsoa niiden olevan lähinnä suuntaa antavia. Tämä johtuu myös siitä, että diakonia nivoutuu seurakunnan kaikkien toimintaan niin saumattomasti, että on hankala eritellä, mikä työ on diakoniaa ja mikä taas ei. Kyselyssä ei myöskään tullut ilmi, mistä ajasta prosenttiosuus lasketaan. Pastorin kohdalla luvun voidaan katsoa kertovan melko hyvin sen, kuinka pastori itse kokee diakonian vievän hänen työajastansa, mutta

esimerkiksi vapaaehtoisten kohdalla prosenttiluvun sisältö jää hieman epäselväksi. Kysymyksen muotoilu ei ehkä ollut tältä kohtaa aivan onnistunut.

Huomioitavaa on se, että LJELK:n seurakuntien lähes kaikki raha tulee seurakuntalaisten kolehdeista ja lahjoituksista. Kun kyse on varsin pienistä seurakunnista, pelkästään yhden papin palkkaaminen voi olla melkein ylivoimaista, kun päälle tulevat myös tila- ja toimintakulut. Siksi taloudellisen tuen antamiseen tai mittaviin diakoniaprojekteihin oli seurakunnissa melko pienet mahdollisuudet. Diakoniatyö seurakunnissa olikin useammin henkisen ja käytännön avun tarjoamista.

Koska LJELK:n resurssit kirkkona ovat vielä pieniä, ottaa se mielellään vastaan ulkomaisten lähetysjärjestöjen apua diakonityön tekemiseen sekä diakoniakasvatukseen. Siksi näen merkityksellisenä sen, että Kansanlähetys on LJELK:n yhteistyökumppani ja voi olla tukemassa kirkkoa niin työntekijäresurssein että myös taloudellisin varoin. Tämä opinnäytetyö tukee osaltaan tätä yhteistyötä ja on ollut osoittamassa Kansanlähetysjärjestöjen kansainvälisestä työstä vastaaville sen, että Japanissa tarvitaan edelleen panostusta diakonityön kehittämiseen. Toivoisin, että Kansanlähetys voisi innostua esimerkiksi aloittamaan uusia diakoniaprojekteja LJELK:n kanssa.

Opinnäytetyön yhtenä tavoitteena oli selvittää LJELK:n johdon näkemyksiä diakoniatyöstä. Tämä toteutui erityisesti kirkon toimintasuunnitelmien ja vuosiraporttien sisältöön tutustumisen kautta, mutta kävin myös useita keskusteluja kirkkohallituksen jäsenten kanssa. Nykyinen kirkon presidentti on ollut pitkään tekemässä laajaa diakoniaprojektia seurakunnassaan, joten halua diakoniatyöhön selvästi oli. Samalla tuli selväksi se, että pieni kirkko kamppailee varojen vähyyden ja työntekijäpulan kanssa. Moni pastori on jaksamisen ääri rajoilla ja silloin ei välttämättä ole mahdollisuuksia uusien työmuotojen aloittamiseen, vaikka kuinka näkisi diakonian tärkeyden. Yhteistyön lähetysjärjestöjen kanssa toivotaan antavan enemmän mahdollisuuksia uusiin avauksiin. Samoin seurakuntalaisten ottaminen mukaan diakonian tekemiseen nähdään myös tärkeänä asiana. Opinnäytetyö on jo nyt herättänyt LJELK:ssa keskustelua diakoniatyöstä ja olen saanut pyynnön pitää diakoniasta luentosarjoja muun muassa Koben raamattukulussa,

jossa voin olla näin kouluttamassa erityisesti maallikkoja, mutta myös seurakunnan tulevia työntekijöitä. Opinnäytetyön tulokset ovat tässä yksi hyvä työkalu.

Kyselyn tulosten mukaan neljä eniten tehtyä diakonian työmuotoa seurakunnissa liittyivät kaikki vanhusten ja sairaiden luona vierailuihin. Tämä heijastaa sitä, että Japanin yhteiskunta on ikääntyvä ja monien LJELK:n seurakuntien jäsenten keski-ikä on varsin korkea. Sielunhoidollisten keskustelut ja muu hengellinen tuki olivat myös yleisiä diakoniatyön muotoja. Oman kokemukseni mukaan sielunhoidollisille keskustelulle ja ohjaukselle sekä mielenterveyden haasteista kärsivien kohtaamiselle on suuri tarve japanilaisessa kristillisessä kontekstissa ja yhteiskunnassa ylipäätänsä. Kyselyn avointen vastausten perusteella seurakunnissa on kiinnostusta erilaisille piireille ja erityisryhmätoiminnoille. Näyttää kuitenkin siltä, että pastorilla yksin on harvoin resursseja perustaa paljon järjestelyjä vaativia piirejä, mutta jos seurakunnassa on asiasta innostunut seurakuntalainen tai esimerkiksi lähetystyöntekijä, voi toiminta olla hyvinkin aktiivista ja vireää. Itse kannatan sitä ajatusta, että kirkossa olisi tehtävään soveltuvia ja koulutusta saaneita diakoniatyöntekijöitä, myös LJELK:ssa. Tämä on selvästi kehittämiskohde LJELK:lle sekä sen kanssa työyhteydessä oleville lähetysjärjestöille. Oli rohkaisevaa huomata, että LJELK:n keskushallinnossa diakoniaa on viime vuosina haluttu lähteä kehittämään. Myös LJELK:n yhteistyökumppanit, Kansanlähetys sekä norjalainen lähetysjärjestö NLM ovat viime vuosina lähettäneet työhön Japaniin erityisesti diakoniatyön ammattilaisia.

Olisi hienoa, jos tutkimustyöni tulokset voisivat olla rohkaisemassa LJELK:n seurakuntia yhä määrätietoisempaan diakoniaan alueellaan laajasti niin, että kaikki diakoniatyön näkökulmat voisivat olla käytössä, niin karitatiivinen, sosiaalinen, pastoraalinen, katekeettinen kuin liturginenkin ulottuvuus. Toivon, että tämä opinnäytetyö voisi pieneltä osaltaan olla auttamassa LJELK:a monenlaisten diakonian tarpeiden huomaamisessa ja niihin vastaamisessa soveltuvien keinoin. Tutkimus hyödyttää myös LJELK:n suomalaista yhteistyökumppania, Kansanlähetystä, jotta se voi lähetystyötä tekevänä tahona mahdollisimman tehokkaasti tukea yhteistyökirkkoaan Japanissa diakoniatyön saralla. Itse ajattelen, että kristilliselle lähetystyölle on edelleen Japanissa suuri tarve. LJELK on vielä nuori kirkko

ja kaipaa tukea luotetuilta yhteistyökumppaneiltaan. Japanissa kirkoissa tarvittaisiin enemmän panostusta diakoniatyöhön.

Kyselylomakkeessa päädyin kysymään seurakunnilta niiden diakoniatyöstä viimeisen kymmenen vuoden aikana, mikä on varsin pitkä aika. Pitkän ajanjakson valitseminen tarkasteluajanjaksoksi johtui vuonna 2020 alkaneesta koronaepidemiasta. Epidemia lamautti LJEKL:n seurakuntien toiminnan minimitasoon ja tilanne pääsi paranemaan pikkuhiljaa vasta vuoden 2023 syksyllä. Arvioni on, moni tauolle jäänyt diakoniatyömuoto, varsinkin ryhmätoiminta, pääsee alkamaan jälleen vasta vuonna 2024 tai sen jälkeen. Jos olisi siis kysytty tämän hetken diakoniatyön tasoa kyselyn toteuttamisen aikaan, olisi tulos ollut luultavasti paljon suppeampi. Halusin tuoda esille myös sitä diakoniatyötä, mitä seurakunnat olivat tehneet ennen epidemiaa. Jatkotutkimuksena näkisin hyväksi kartoittaa diakoniatyön tilannetta selvästi sen jälkeen, kun koronaepidemia ei enää rajoita seurakuntia fyysisesti eikä henkisesti ja kuin on päästy ikään kuin ”palaamaan entiseen”. Kysely antoi kuitenkin aavistuksen siitä, että välttämättä entiseen ei enää palata. Nyt olisi LJEKL:ssa aika tarkastella diakoniatyötä uusin silmin ja avoimin mielin, uudet realiteetit huomioon ottaen.

LÄHTEET

- Ahonen, R. (2010). *Käännyttämistä vai kääntymystä? Vallankäytön ja kristillisen todistuksen suhde*. Suomen lähetysseura.
- Alasuutari, P. (2012). *Laadullinen tutkimus 2.0*. Vastapaino. <https://www.elibslibrary.com/book/978-951-768-385-2>
- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene Oy. (i.a.). *Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset*. Saatavilla 3.5.2023. <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINNÄYTETÖI-DEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?t=1578480382>
- Elenius, A. & Latvus, K. (2007). Diakonian teologia – auttamisen teologia. Teoksessa Elenius, A. & Latvus, K. (toim.), *Auttamisen teologia* (s. 271–282). Kirjapaja.
- Eskola, J. & Suoranta, J. (2008). *Johdatus laadulliseen tutkimukseen* (8. p.). Vastapaino.
- Evl.fi, sanasto. (i.a.). Saatavilla 14.4.2023. <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Suomen%20Evangelisluterilainen%20Kansanlahetys>
- Gothóni, R. & Helosvuori, R. (2012). Kansainvälinen diakonia. Teoksessa Gothóni, R., Helosvuori, R., Kuusimäki, K. & Puuska, K. (toim.), *Kantakaa toistenne kuormia. Diakoniatyön perusteet ja käytäntö* (s. 151–189). Kirjapaja.
- Heikkilä, T. (2014). *Tilastollinen tutkimus*. Edita. 11.5.2023. <http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>
- Helosvuori, R. (2012). Vaikuttava diakonia. Teoksessa Gothóni, R., Helosvuori, R., Kuusimäki, K. & Puuska, K. (toim.), *Kantakaa toistenne kuormia. Diakoniatyön perusteet ja käytäntö* (s. 165–189). Kirjapaja.
- Helosvuori, R., Koskenvesa, E., Niemelä, P. & Veikkola, J. (toim.), (2002). *Diakonian käsikirja*. Kirjapaja.
- Hirsjärvi, S., Remes, P., & Sajavaara, P. (1997). *Tutki ja kirjoita*. Tammi.
- Honkkila, A. (2002). Diakonian järjestäminen ja johtaminen. Teoksessa Helosvuori, R., Koskenvesa, E., Niemelä, P. & Veikkola, J. (toim.), *Diakonian käsikirja* (s. 267–280). Kirjapaja.

- Jalagin, S., Löytty, O. & Salakka, M. (2010). Johdanto. Teoksessa Jalagin, S., Löytty, O. & Salakka, M., (toim.). *Kaikille kansoille. Lähetystyö kulttuurien vuoropuheluna*. (s. 21). Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Japanin evankelisluterilainen kirkko. (2023). 2023 年度教会手帳. 2023-nendo Kyōkaitechō [Luterilaisen kirkkokalenterin lisäosa]
- Kallio, K. (2006). Japanin luterilaisten kirkkojen olemassaolon ja kasvun ongelmakohtia. Teoksessa Vasko, T., (toim.). *Näkökulmia Itä- ja Etelä-Aasian kirkkojen lähetystyöhistoriaan ja uskontoteologiaan* (s. 138–151). Lähetysteologinen aikakauskirja 8/2006.
- Kirkkohallitus; Suomen evankelisluterilainen kirkko. (2018). *Kaikkialta kaikkialle - Kirkon missio nyt. Missiologian tuntemus ja osaaminen kirkon työssä*. 27.4.2023. <https://evl.fi/documents/1327140/40243242/Kaikkialta+kaikkialle+-+kirkon+missio+nyt/b2546877-6adb-4f4e-f881-e4d9a7a8eff8>
- KJ 1055/1993. Kirkkojärjestys 8.11.1991/1055 v. 1993. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931055>
- Kobe Lutheran Bible Institute. (i.a.). Saatavilla 29.4.2023. <https://www.wjelc.or.jp/klbi/course.html>
- Kobe Lutheran Theological Seminary. (i.a.). Saatavilla 29.4.2023 <http://www.ko-luthse.jp/seminar/index.htm>
- Kopperi, K. (2007). Miksi rakastaa lähimmäistä? Teoksessa Elenius, A. & Latvus, K. (toim.), *Auttamisen teologia* (s. 143–157). Kirjapaja.
- Kuusmäki, K. (2012). Diakonia kirkon perustehtävänä. Teoksessa Gothóni, R., Helosvuori, R., Kuusimäki, K. & Puuska, K. (toim.), *Kantakaa toisenne kuormia. Diakoniatyön perusteet ja käytäntö* (s. 11–48). Kirjapaja.
- Länsi-Japanin evankelisluterilainen kirkko. (2020). *AD2020 年西日本福音第 59 回定期総会議案書. AD2020-nen Nishi-Nihon Fukuin Dai 59-kai teiki sōukai gianshō*. [Vuosikokousmateriaali]
- Länsi-Japanin evankelisluterilainen kirkko. (2023). *AD2023 年西日本福音第 62 回定期総会議案書. AD2023-nen Nishi-Nihon Fukuin Dai 62-kai teiki sōukai gianshō*. [Vuosikokousmateriaali]

- Malkavaara, M. (2007). Historiallinen näkökulma kansainvälisen diakonian teologiaan Teoksessa Elenius, A. & Latvus, K. (toim.), *Auttamisen teologia* (s. 195–218). Kirjapaja.
- Melin, H. (2012). Muuttuva yhteiskunta haastaa diakonian. Teoksessa Gothóni, R., Helosvuori, R., Kuusimäki, K. & Puuska, K. (toim.), *Kantakaa toistenne kuormia. Diakoniatyön perusteet ja käytäntö* (s. 49–79). Kirjapaja.
- Ozoe, Y. (2019). 居場所概念の再検討: 子ども食堂における参与観察をとおして. Reconsidering the Concept of Place: An Analysis of Participant Observation in "the Children's Cafeteria" *Soshiologi*. 64(2), 39–56. <https://anna.diak.fi/socialsciencepremium/scholarly-journals/居場所概念の再検討-子ども食堂における参与観察をとおして/docview/2329283145/sem-2?accountid=27043>
- Palmu, L. (2015). *Luterilaista yhteyttä etsimässä: Kansanlähetyksen kirkkoyhteysneuvottelut Japanissa 1975–1989*. [Pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopisto] <http://urn.fi/URN:NBN:fi:hulib-201506031305>
- Raamattu. (1992). Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Kirjapaja.
- RaamattuNET. (i.a.) *Nuoret kirkot*. Saatavilla 11.5.2023. <http://lukio.pal-kane.fi/raamattunet/nuorkkot.html>
- Repo, M. (2007). Diakonian virka ekumeenisena haasteena. Teoksessa Elenius, A. & Latvus, K. (toim.), *Auttamisen teologia* (s. 122–139). Kirjapaja.
- Rämä, T. (2016). *Kun Jumala herätti toimimaan*. Helsinki, Kustannus Oy Uusi Tie.
- Sirén, V. (17.1.2000). Lähetystyö Japanissa turhauttaa. *Helsingin Sanomat*. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000003856196.html>
- Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyksen (2020). *Evankeliumi kaikille, Kansanlähetyksen lähetysteologinen asiakirja*. Saatavilla 11.5.2023. <https://kansanlahetys.fi/materiaalipankki/lahetysteologinen-asiakirja/>
- Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyksen. (i.a.). *Japani*. Saatavilla 25.4.2023 <https://kansanlahetys.fi/tyontekijat-ja-kohteet/japani/>

- Suomen evankelisluterilainen kirkko. (2023) *Yhteinen todistus 2023*. 11.5.2023. <https://evl.fi/documents/1327140/111596171/yhteinen-todistus-2023-hyvaksytty-26.10.2022.pdf>
- Syrjätie, K. (2019). *"Ne jää sinne, me lähdetään pois"*, Suomen Evankelisluterilaisen Kansanlähetyksen lähetystyöntekijöiden tekemä diakoniatyö lähetyskentillä. [Opinnäytetyö, Diak]
- Valkama, A. (2010). *Kansanlähetyksen lähettien työ Japanissa 1968–1978* [Pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopisto]
- Vesterinen, I. (2012). *Shintolaisuus. Japanin kansallisuuskonto*. Gaudeamus Helsinki University Press.
- Veijola, T. (2002). Diakonian juuret Raamatussa. Teoksessa Helosvuori, R., Koskenvesa, E., Niemelä, P. & Veikkola, J. (toim.), *Diakonian käsikirja* (s. 13–34). Kirjapaja.
- Villa, J. (2013). *Hengellinen väkivalta*. (2. p.). Kirjapaja.
- Vänskä, J. (2006). Japani - Johdanto. Teoksessa Vasko, T., (toim.). *Näkökulmia Itä- ja Etelä-Aasian kirkkojen lähetystyöhistoriaan ja uskontoteologiaan* (s. 123–127). Lähetysteologinen aikakausikirja 8/2006.
- West Japan Evangelical Lutheran Church. (i.a.). Saatavilla 24.4.2023. 教会歴. Kyōkaireki. [Kirkon historia] <https://www.wjelc.or.jp/office/history4.htm>

LIITE 1. Kyselyn saatekirje (japaniksi)

西日本福音ルーテル教会で奉仕されている皆様へ

私はフィンランドのディアコニア大学 (Diaconia University of Applied Sciences) で西日本福音ルーテル教会でのディアコニアの研究をしています。そのためこのアンケートを取ることになりました。西日本ルーテル教会ではどんなディアコニアが行われているのかを調べるのが、このアンケートの目的です。

「ディアコニア」とは聖書の原語ギリシャ語で「仕える」を意味します。イエス様は私たちを愛し、十字架の死によってあがないだして下さるほどに徹底的に仕えてくださいました。そして「あなたがたも仕える人になりなさい」(マルコ 10 章 43) とクリスチャンをディアコニアの道に招いておられます。

旧約聖書時代に与えられた愛の戒め(神をまず、第一に愛しなさい。またあなたの隣人を自分と同じように愛しなさい。)はディアコニアの土台となっています。キリスト教会のディアコニア、あわれみの行為は、あらゆる苦難している者に仕えることです。そうした助けは霊的であり、内面的であり、物質的でもあります。ディアコニアは教育、医療、福祉など様々な分野で、人々の実際的な生活での問題解決に手を貸す諸活動を含むことがあります。

教会のディアコニアは、さまざまな形をとる事があります。小さな事、大きな事、色々あると思います。あなたの教会ではどの様な形で行われているのかをぜひ教えて下さい。どうかご協力お願いします。

アンケートの結果発表や、論文では教会や奉仕者の名前は匿名になります。何か気になる事がありましたら、気軽に連絡ください。

主にあって、

パルム・アサコ (Asako Palmu)

フィンランド・ルーテル宣教会宣教師 (FLM)

フィンランド・ディアコニア大学 (Diaconia University of Applied Sciences)

asako.palmu@xxx

Tel. xxxx

兵庫県神戸市東灘区 xxx

Kyselyn saatekirje (suomennos)

Hyvä Länsi-Japanin evankelisluterilaisen kirkon työntekijä ja vastuunkantaja

Teen parhaillani Suomessa olevalle Diakonia-ammattikorkeakoululle tutkimusta Länsi-Japanin evankelisluterilaisessa kirkossa tehtävästä diakoniatyöstä. Sitä varten olen laatinut oheisen kyselylomakkeen. Kyselytutkimuksen tavoite on kartoittaa, millaista diakoniatyötä Länsi-Japanin evankelisluterilaisen kirkon seurakunnissa tehdään.

”**Diakonia**” pohjautuu Raamatun kreikankieliseen sanaan ”palvella.” Jeesus rakasti ja kuoli ristillä meidän vuoksemme, palvellen ihmiskuntaa näin täydellisesti. Jeesus kehottaa meitä ”olemaan toistemme palvelijoita” (Mark. 10:43) ja näin kutsuu siten kaikkia kristittyjä diakonian tielle.

Vanhassa testamentissa annettu rakkauden kaksoiskäskyn (Rakasta Jumalaasi yli kaiken ja lähimmäistäsi kuin itseäsi) voidaan ajatella olevan diakonian lähtökohta. Kristillisen kirkon diakonia, rakkauden palvelu, merkitsee monenlaisissa vaikeuksissa olevien ihmisten auttamista. Auttaminen voi olla henkistä, aineellista tai hengellistä apua. Diakonia voi sisältää esim. koulutusta, terveydenhoitoa tai sosiaalisia palveluita. Diakoniassa halutaan erityisesti palvella heitä, joilla on elämässään monenlaisia vaikeuksia.

Kristillisen kirkon diakonia voi näyttäytyä hyvin monenlaisena. Voi olla isoja tai aivan pieniä diakonian tekoja. Olisi todella hienoa, jos voisitte kertoa, millaisin tavoin Teidän seurakunnassanne tehdään diakoniaa. Vastauksenne on arvokas.

Kyselyn tulokset ovat **luottamuksellisia**, eikä lopullisessa opinnäytetyössä tule näkymään seurakuntanne tai vastaajan nimeä. Vastaan mielelläni, jos Teillä on jotain kysymyksiä tutkimukseen liittyen.

Siunauksin,

Parumu Asako (Asako Palmu)

Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyks (FLM)

Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diaconia University of Applied Sciences)

asako.palmu@xxx

Tel. xxxx

xxx Higashinada-ku, Kobe-shi, Hyogo-ken

LIITE 2. Kyselylomake

(japaniksi)

このアンケートは西日本福音ルーテル教会で現在行われているディアコニアを調べるためのものです。ディアコニアとはキリスト信仰に基づいた愛(慈善)の業です。ディアコニアの原点は聖書にあるイエス・キリストの教えです：「心を尽くし、精神を尽くし、思いを尽くして、あなたの神である主を愛しなさい。隣人を自分のように愛しなさい。」(マタイ 22:37-39)

次の質問にお答えください。(できるだけ分かりやすい字でお願いします。)

1. 教会名

2. 記入者のお名前と役職名(例：牧師、役員など)

3. 教会の過去10年の働きを考えてください。どのようなディアコニアの枠に入る活動が行われましたか。行っている方は教職者、又は信徒どちらでも良いです。当てはまる番号に丸をつけてください。

1. 信仰や霊的な内容に関するカウンセリング
2. 人間関係の問題に関するカウンセリング
3. 精神的な問題に関するカウンセリング
4. 交際、結婚の問題に関するカウンセリング
5. 教会員やその家族への経済的な支援
6. 教会員以外で教会から経済的な支援を求める方への支援
7. 病院へのお見舞い、訪問
8. 老人ホームなどへの訪問
9. 子供保護施設などへの訪問
10. 病気のため聖餐式を自宅、又病院で行う

11. 刑務所への訪問
12. 老人への自宅訪問
13. 病人への自宅訪問
14. 教会で行う年配向けの交わり会
15. 病気などに関するピアサポートグループ※（例：がん哲学外来メディカルカフェ）
※ピアサポートグループは同じ困難、同じ悩みを抱えた当事者同士が集まって、お互いに助け合うためのグループの意味です。
16. アルコール/麻薬依存症に関するピアサポートグループ※
17. 身体障害者向けの活動
18. 認知症患者向けの活動
19. 不登校サポート
20. 引きこもりサポート
21. 自殺予防活動（例：いのちの電話）
22. 貧困、孤立の子供サポート（例：子ども食堂）
23. 学級支援活動（例：宿題クラブ）
24. 地域の福祉施設やそのサービスへのサポート
25. 教会で気軽に誰でも参加できるカフェ活動
26. 身体/障害者向けの作業場活動（例：今川工房）
27. 精神障害者向けの作業場活動
28. ホームレスや貧困者のための炊き出し
29. 震災時でのサポート活動（例：ルーテルとなりびと）
30. 困難な状況での妊娠、出産する女性へのサポート
31. ディアコニア専門の団体との協力（例：母の家ベテル）
32. 移民向けの活動
33. 海外でディアコニアを行っている団体への経済的サポート（例：ワールドヴィジョン、日本国際飢餓対策機構 JIFH）
34. 地域の NPO との協力
35. その他. : _____

5. それぞれのディアコニア活動の、各責任者の方々にお聞きします。その奉仕者の方の全体の働きの中で、その方が行っているすべてのディアコニアの働きは、時間的に何%ぐらいを占めているでしょうか？

(例：牧師は、1、2、3、4、7の活動をしている。これらは、牧師の全体の働きの中で、20%ぐらいを占めている。)

	0～19%	20～39%	40～59%	60～79%	80%以上
.....					
牧師	1	2	3	4	5
伝道師	1	2	3	4	5
宣教師	1	2	3	4	5
牧師夫人	1	2	3	4	5
役員	1	2	3	4	5
長老	1	2	3	4	5
他の教会員	1	2	3	4	5
その他: _____	1	2	3	4	5

6. 教会で行われたディアコニア活動の中で、どれがやりがいがありましたか。理由も教えてください。

7. 教会がある地域を考えると、どのようなディアコニアに関する必要性があると思いますか。

回答ありがとうございました！

教会の働きが祝福されますよう、お祈りしています。

お手数かけますが、**2023年11月30日**までに封筒に入っている小さめの封筒(送料済み)に入れてA・パルムまでお送りください。

Kyselylomake (suomennos)

Tämän kyselyn tarkoitus on kartoittaa LJELK:n diakoniatyön nykytilaa.

Diakonia on kristilliseen uskoon ja rakkauteen perustuvaa palvelua. Diakonia perustuu Raamatussa olevaan Jeesuksen opetukseen: ”*Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.*” (Matt. 22:3-39)

Vastatkaa ystävällisesti seuraaviin kysymyksiin: (Pyydämme selkeitä kirjaimia.)

1. Seurakunnan nimi

2. Vastajan nimi ja titteli

3. Ajatelkaa seurakuntanne toimintaa viimeisen kymmenen vuoden ajalta. Mitä seuraavista tyypillisistä diakoniatöiden lajeista seurakunnassanne on tehty tänä aikana?

Tekijänä voi olla seurakunnan työntekijä tai vapaaehtoinen.

Ympyröikää numero(t).

1. Hengellisiin kysymyksiin liittyvä sielunhoito
2. Ihmissuhdeongelmiin liittyvä sielunhoito
3. Psykkisiin ongelmiin liittyvä sielunhoito
4. Parisuhdeongelmiin liittyvä sielunhoito
5. Seurakuntalaisten ja heidän perheensä taloudellinen avustaminen
6. Seurakunnan ulkopuolisten avunpyytäjien taloudellinen avustaminen
7. Sairaalassa vieraileminen
8. Vanhainkodissa vieraileminen
9. Lastenkodeissa vieraileminen
10. Ehtoollisen vieminen sairaalle kotiin tai sairaalaan
11. Vankilassa vieraileminen
12. Kotikäynnit vanhusten luona

13. Kotikäynnit sairaiden luona
14. Ikäihmisten kerho seurakunnan tiloissa
15. Vertaistukiryhmä* sairauksista kärsiville (esim. Medical Cafe-toiminta)
*Vertaisryhmässä saman kokemuksen omaavat ihmiset voivat kokoontua ja tukea toinen toistaan.
16. Vertaistukiryhmä* alkoholisteille
17. Kehitysvammaisten parissa tehtävä työ
18. Muistisairaiden parissa tehtävä työ
19. Koulupudokkaiden parissa tehtävä työ
20. Kotiin erakoituneiden parissa tehtävä työ (Hikikomori)
21. Itsemurhaa ennaltaehkäisevä työ (esim. Palveleva puhelin)
22. Lasten ruokailutoiminta (esim. Kodomo-shokudō)
23. Koululaisten iltapäivätoiminta (esim. Läksy-kerhot)
24. Yhteistyö paikallisen sosiaalipalvelujen kanssa
25. Avoin kahvila -toiminta
26. Kehitysvammaisten työpajatoiminta (esim. Imagawa-kobo)
27. Mielenterveyskuntoutujien työpajatoiminta
28. Ruoan tarjoilu vähävaraisille tai asunnottomille
29. Avustustyö katastrofialueilla (esim. Luterilainen lähimmäinen -toiminta)
30. Yllätysraskauden kohdanneen tukeminen
31. Yhteistyö diakoniaan erikoistuneiden järjestöjen kanssa (esim. Betel House)
32. Työ maahanmuuttajien parissa
33. Taloudellinen tuki kansainvälistä diakoniaa tekeville järjestöille (esim. World vision, Food for hungry)
34. Yhteistyö alueella auttamistyötä tekevän kansalaisjärjestön kanssa (NPO:t)
35. Jokin muu: _____

5. Kun ajattelette seurakunnassanne tehtävää diakonista työtä, kuinka tärkeä osa se on seuraavien henkilöiden työpanosta? Kuinka suuri osa työtä (%) diakonia on seuraavien vastuunkantajien kohdalla ajallisesti ajateltuna?

(Esim: Pastori tekee toimintoja nro 1,2,3,4,7. Se vie häneltä koko työajasta n. 20 %.)

	0-19%	20-39%	40-59%	60-79%	Yli 80%
.....					
Pastori	1	2	3	4	5
Evankelista	1	2	3	4	5
Lähetystyöntekijä	1	2	3	4	5
Pastorin puoliso	1	2	3	4	5
Seurakuntaneuvoston jäsenet	1	2	3	4	5
Vanhemmiston jäsenet	1	2	3	4	5
Muut vapaaehtoiset seurakunnan jäsenet	1	2	3	4	5
Muut: _____	1	2	3	4	5

6. Minkälaisessa diakoniatyössä seurakuntanne on kokenut onnistumista? Kertokaa myös syy.

7. Minkälaisia diakoniatyön tarpeita näette seurakuntanne alueella?

Kiitos vastauksestanne!

Rukoilen siunausta seurakuntanne työlle.

Pyydän ystävällisesti palauttamaan kyselyn **30.11.2023** mennessä A. Palmulle ohessa olevassa sinisessä kirjekuoressa (postimaksu maksettu).